

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 281

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškova 6, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 280

Maribor, torek, 10. decembra 1940

NAROCNINA NA MESEČ
Prelema v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujca 30 din.
POSTNI ČEKOVNI PLAGUN: 11.405

Cena
din 1.—

Puščavska ofenziva v Egiptu

Angleške vojne sile so prešle na zahodu Egipta v bliskovito ofenzivo proti italijanskim položajem južno od Sidi el Barranija — Italijansko poročilo poroča o odbitih napadih in angleških letalskih napadih na libijska mesta

KAHIRA, 10. dec. Unp. Angleške čete v Egiptu so včeraj poizkusile »bliskovito« ofenzivo proti italijanskim četam, ki so utaborjene v okolici Sidi el Barranija. Mehanizirane čete so predrle 13 km skozi medfrontni prostor ter zajele do sinoči okoli 1000 ujetnikov. Misli se, da so angleške čete poizkusile napad navzlic veliko manjšemu številu, kakor jih imajo Italijani v Afriki, zaradi dogodkov na albanskem bojišču. Britanski vojaški krogi v Egiptu poudarjajo, da je angleška vojska v libijski ofenzivi prvič preizkusila nemško metodo »bliskovitega« bojevanja. Motorizirani pehoti so pomagala letala, bombniki pa so istočasno bombardirali italijanska oporišča Bardio, Sollum in Sidi el Barranij. Govori se, da je bila puščavska ofenziva pripravljena v veliki tajnosti ter so angleške čete prekoračile prvih 10 km že v začetni noči. S seboj so pripeljale tudi bencinske zaloge, ki so jih zakopale v pesek.

veljstvo britskih letalskih sil javlja: Operacije v Zahodni egiptski puščavi se nadaljujejo z uspehom. Samo na nekem sektorju je bilo ujetih več sto sovražnih vojakov. Ubit je en italijanski general, njegov pomočnik je pa ujet. V sodelovanju s suhozemno vojsko so angleški bombniki napadli sovražne čete v puščavi. Ves dan ponavljajoči se letalski napadi so prizadejali nasprotniku hude izgube. Posebno močno so bile bombardirane sovražne motorizirane kolone pri letališču El Adema. Britske patrolje so izvedle več uspešnih napadov.

KAHIRA, 10. dec. CBS. Včeraj je angleško poveljstvo čet na Bližnjem vzhodu javilo, da so angleške čete v Zahodni puščavi zajele okoli 1000 italijanskih vojakov ter ubile poveljnika v bitki, ki je trajala ves dan. Boji se nadaljujejo v krajih, ki ležijo 20 do 30 km južno od Sidi el Barranija.

ZADNJA POROČILA
KAHIRA, 10. dec. Reuter. Britanske

čete so sinoči v mesečini nadaljevale napad na italijanske položaje pri Sidi el Barraniju. Zadnje poročilo s fronte, ki je prišlo ponoči, pravi, da je položaj ugoden.

KAHIRA, 10. dec. Reuter. Do danes ob 10. dopoldne ni bilo novih vesti o puščavski ofenzivi. Britanske čete so zasedle še neko italijansko taborišče ter na dveh krajih zajele po okoli 500 vojakov.

CILJ ANGLEŠKE OFENZIVE
LONDON, 10. dec. Reuter. Britanski napad v zahodni puščavi je naperjen proti italijanskemu desnemu krilu z namenom, potisniti italijanske čete proti morju, kjer naj bi potem nastopila angleška mornarica. Fronta je dolga približno 48 km. Včeraj je bilo ujetih okoli 1000 večinoma libijskih vojakov.

ITALIJANSKO POROČILO
RIM, 10. dec. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je poročalo včeraj o

operacijah v Afriki: V Severni Afriki je naše topništvo odbilo kolono sovražnikovih mehaniziranih čet jugovzhodno od Alamrabijskega taborišča. Sovražnikove formacije so napadle letališče v Tripoliju in več drugih krajev. Ena oseba je mrtva, pet jih je pa ranjenih. Nekaj je tudi stvarne škode. Druga sovražnikova letala so napadla letališče v Benghaziju in poškodovala en hangar. Naši lovci so zbili tri sovražnikova letala, naše protiletalske mornariške baterije pa eno. V Vzhodni Afriki je sovražnik napadel z letali Galabat in Gerilo v Somaliji. Nekaj ljudi je mrtvih in ranjenih. Dva napada na Mjale in Mejo nista zahtevala nobenih žrtev in povzročila nikakršne škode.

EGIPTSKI PROTEST V RIMU
KAHIRA, 10. dec. Reuter. List »El Ahram« piše, da je egiptska vlada v Rimu energično protestirala proti bombardiranju Aleksandrije in zahtevala odškodnino za povzročeno škodo.

Pred bitko za Valono

Po zadnjih poročilih so se grške čete približale Himari, ki leži že onstran polovice poti do Valone, od katere so Grki na vzhodu oddaljeni še 50 km — Zasedena vsa albanska obala Ohridskega jezera — Italijansko poročilo poroča o umiku na sever od Argirokastra

ATENE, 10. dec. Unp. Grške čete so ob obali predrle do 8 km pred albansko pristanišče in utrdbo Palermo, potem ko so se italijanske čete umaknile še dalje proti severu. To izjavo je podal sinoči pooblaščenec grškega vojnega ministristva. Grški kralj Jurij je izdal proklamacijo, v kateri se zahvaljuje grškim četam za nove uspehe, v Atenah pa še vedno slavijo padec Argirokastra. Škof iz Janine je imel v stolnici v Argirokastru zahvalno mašo. Po nekaterih vesteh so grške čete v dosegu topovskega ognja pred Tepelenjem, ki leži 24 km severno od Argirokastra ter v topniški razdalji do Elbasana, ki leži 39 km južno od Tirane. Grški predor gre proti Valoni. Ob obali so prišle grške čete na 8 km pred pristanišče Palermo ter na okoli 16 km pred mesto Himaro. Če bi se grškim četam posrečilo zavzeti Himaro, bi imele v oblasti okoli 64 km albanske obale. Desno krilo italijanske armade je zlomljeno ter se umika na sever.

PRED BITKO ZA VALONO
RIM, 10. dec. Unp. Italijanske čete kopljejo nove jarke severno od Argirokastra. V Rimu sodijo, da bo ministrski predsednik Benito Mussolini sam odšel v nekaj dneh v Albanijo. Vesti iz Tirane pa pravijo, da so Grki poslali vse razpoložljive čete s severnega sektorja proti Valoni. Grške čete napredujejo od juga in vzhoda proti Valoni ter se že kažejo prvi obrisi bitke za Valono, ki bo pomenila tudi bitko za Albanijo samo.

50 KM PRED VALONO
ATENE, 10. dec. CBS. Grške čete napredujejo v dveh smereh proti Valoni. Iz Argirokastra prodirajo od vzhoda in juga proti Valoni, najvažnejšemu italijanskemu pristanišču. Z juga imajo še 64 km, od vzhoda pa okoli 50 km do Valone. Grške čete so bile včeraj le še 11 km oddaljene od Tepelenja. Videti je, da hočejo Grki najprej zavzeti Tepeleni, ki je važno cestno križišče.

GRŠKA POROČILA
ATENE, 10. dec. Reuter. Grško vrhovno poveljstvo javlja, da se boji na vsej

fronti z uspehom nadaljujejo. Grške čete so napredovale v nove dele Albanije.

ATENE, 10. dec. Reuter. Grške čete na jugu napredujejo proti Himari, na severu pa jih ustavlja blato in dež. Italijani se na severu branijo v nekaterih močno utrjenih pozicijah.

ATENE, 10. dec. CBS. Pooblaščenec vlade je v ponedeljek ponoči izjavil, da se je italijansko desno krilo po zavzetju Santi Quaranta umaknilo proti severu ter da so grške čete zavzele večje število važnih višin na severnem sektorju.

POTEK SEDANJE FRONTE
ATENE, 10. dec. ZPV. Včeraj so se bili zelo hudi boji za prehod od Ohridskega jezera v dolino reke Škumbe. Po srđitih napadih na nož so grške čete osvojile zadnji albanski kraj ob obali Ohridskega jezera, Lin, ter dalje na zahodu kraj Radokal ter si s tem izsilile tudi s te strani dostop v povirje Škumbe ter do ceste, ki vodi od vzhoda proti za-

Hitlerjev govor

DUNAJ, 10. dec. ZPV. Danes dopoldne je kancelar Adolf Hitler v neki delavnici za oboroževanje govoril delavcem. Najprej je obudil spomin na začetke narodnosocialističnega gibanja in na motive, ki so bili odločilni, da je prišlo do narodnosocialistične revolucije l. 1933. Dejal je, da človek živi od dela, pa tudi od surovin. Doslej je bil svet krivično razdeljen. Če ni mogoče s pametjo urediti notranjih in zunanjih odnošajev, jih je treba urediti s silo. Omenil je, kakšen je bil položaj v Nemčiji pred l. 1933. Naloga je bila znižati preveliko bogastvo in preveliko siromaštvo. Boljše pa so krvave žrtve, kakor počasno umiranje. Narodnosocialistični pokret si je zastavil 2 nalogi: 1. nacionalno edinstvo nemškega naroda in 2. odstranitev Versaillesa. Razume, da da je bila ločitev od starih zastav in običajev itd. težka, vendar je bila potrebna. Svet je ločen v posedujoče in uboge naro-

hodu v Elbasan. Ob Ohridskem jezeru ni sedaj nobene italijanske postojanke več. Vsa albanska obala jezera je zasedena po grški vojski. Istočasno so grške čete napredovale tudi dalje južozahodno v smeri proti Elbasanu. Na osrednjem bojišču so Grki dosegli kraj Brisnik na Tomori planini. Dalje na zahodu stoji pred Klisuro in severno od Subašev pred Tepelenjem. Ob morju se bližajo Himari. Na tem odseku je baje nastal zadaj upor Albancev.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO
RIM, 10. dec. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo iz Albanije: Na grški fronti v odseku devete armade, so naše čete izvedle mnogo uspešnih protinapadov in odbile povrsti sovražnikove napade. 11. armada je brez izgube moštva in materiala izvedla zapovedani umik na črto severno od Argirokastra. Tudi v drugih predelih so bili spopadi brez večjega

pomena. Čeprav so vladale neugodne vremenske razmere, je naše letalstvo bombardiralo vojaške cilje v Santi Mauri in Artijskem zalivu. Na našem ozemlju smo našli ostanke nekega sovražnikovega letala, o katerem pravi včerajšnje poročilo, da smo ga nevarno poškodovali. Angleškega pilota, ki je bil odskočil s padalom, smo našli nevarno ranjenega.

RIM, 10. dec. CBS. Italijansko vrhovno poveljstvo potrjuje grške vesti, da so grške čete vkorakale v Argirokastru. Poročilo pravi, da se je 11. italijanska armada umaknila po načrtu in brez izgub ljudstva ali materiala na črto severno od Argirokastra.

MUSSOLINI BO SAM VODIL
RIM, 10. dec. CBS. Predsednik italijanske vlade Mussolini se je sešel te dni z novim šefom vrhovnega generalnega štaba italijanske vojske generalom Cavallerom. Mussolini bo odšel osebno nadzirati italijanske vojne operacije v Albaniji in dajal navodila za njihovo izvajanje. Italijanska vojska v Albaniji bo do Božiča popolnoma reorganizirana in bo potem pričela energično protiofenzivo proti Grkom.

MARŠAL GRAZIANI
poveljnik libijske vojske, je kakor poročajo listi, tudi podal ostavko na svoje

mesto, toda Mussolini je ni hotel sprejeti. Maršal Graziani je s svojimi četami pripravljen za napad na Egipt. Po zadnjih vesteh so se pri Sidi el Barraniju že vneli hudi boji. Ofenzivo so začeli Angleži.

Nadaljevanje na 2. strani!

Eno samo letalo nad Anglijo

Po zadnjem silovitem nemškem letalskem napadu na London je bila noč od včera na danes ena najbolj mirnih, odkar traja vojna — Vrsta angleških napadov na kraje v Nemčiji in zasedenem ozemlju

NEMŠKO URADNO POROČILO

BERLIN, 10. dec. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: V maščevanje za angleške letalske napade na zahodna nemška mesta je nemško letalstvo preteklo noč izvršilo velik napad na London z mnogoštevilnimi letali in z zaporednimi valovi, počeni z mrakom pa vse do jutra. Razsvetljava je bila ugodna in bombniki so metali bombe najtežjega kalibra na mesto, posebno na življenjsko važne naprave za oskrbo. Na mnogoštevilnih mestih so nastali požari, ki so se na nekaterih točkah spremenili v ognjeno morje. Eksplozirali so gazometri, vnela so se skladišča nafte in nastal je gost dim. Več angleških letal je vrglo ponoči bombe na razne kraje v zahodni Nemčiji. V Düsseldorfu, München-Gladbachu in nekaterih drugih mestih so bombe zadale stanovanjske okraje. 17 oseb je nevarno ranjenih, 24 manj nevarno, nekaj je pa ubitih. Mrtvi in ranjeni so se v trenutku napada nahajali zunaj zavetišč. Na nobenem mestu ni prizadeta vojaška, ne vojaško-gospodarska škoda. Profiletalski

ogenj je zbil dve angleški letali. Eno nemško letalo se ni vrnilo.

PO NAPADU NA LONDON

NEW YORK, 10. dec. DNB. Dopsnik »International Servisea« javlja, da je bil zadnji napad na London eden največjih, odkar traja zračna ofenziva Nemcev. Po ulicah je prepredena mreža gasilskih cevi. Tisk piše, da je vodja Nemčije v možnosti, zadajati Angliji udarce in da bo to svojo sposobnost znal izkoristiti za ponovne napade. Tisk zahteva pospešeni dvig dela in čimbolj aktivno poljedelsko politiko. Konservativci zahtevajo industrijsko mobilizacijo Anglije. Vladi očita pomanjkanje energije v mobiliziranju ljudskih in gospodarskih sil.

RIM, 10. dec. Stefani. Tisk komentira strahovito bombardiranje Londona po nemškem letalstvu v noči od nedelje na ponedeljek. Naglašja, da je povzročena velika škoda in da je omajana morala prebivalstva. Angleži so zdaj prepričani, da imajo sile osi letalskih sredstev dovolj.

ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 10. dec. Reuter. Letalsko

ministrstvo javlja, da sovražna letala niso izvedla nobene akcije v noči od ponedeljka na torek nad južno Anglijo.

LONDON, 10. dec. Reuter. Nocoj je bila nad Anglijo popolnoma mirna noč. Edino letalo, ki se je pojavilo nad Anglijo, je bilo neko izvidniško letalo, ki je prišlo kmalu po mraku nad južno obalo. Od tedaj pa do zore ni bilo nad Anglijo niti enega letala.

ANGLEŠKI LETALSKI NAPADI

LONDON, 10. dec. CBS. Angleški bombniki so ponoči napadli Bordeaux ter nemško podmorniško oporišče v bordskih dolčin. Nastala je velika detonacija, ki je razsvetlila notranjost angleškega bombnika, ki je letel v višino 4000 m. Verjetno je bila zadeta kakšna podmornica. Düsseldorf je bil tretjič napaden, prav tako pa Lorient, Brest, Vlissingen, Dunkerque in Gravelines.

LONDON, 10. dec. Reuter. Angleška letala so ponovno napadla v noči od ponedeljka na torek podmorniško bazo v Lorientu.

Letalski napadi v Indokini

HANOI, 10. dec. CBS. Neko siamsko letalo je vrglo 7 bomb na važno indokinsko mesto Savankhet včeraj dopoldne. Še prej pa so francoska letala vrgla 22 bomb na siamsko mesto Lakhon kot represalije zaradi siamskega bombardiranja indokinskega mesta Vientane.

TOKIO, 10. dec. DNB. Na meji francoske Indokine in Siam je položaj še dalje zaostren. Siamsko topništvo je pri Vientanju v pokrajini Laos močno obstreljevalo neko indokinsko ladjo na reki

Mekongu. Približalo se je več drugih francoskih ladij, vnel se je hud artilerijski dvoboj. Siamska letala so ponovno bombardirala glavno mesto Laosa, Vientiane.

TOKIO, 10. dec. DNB. Zaradi poostrenosti na meji Siam in Indokine je francoska letalska družba »Air France« ukinila letalske zveze med Hanojem in Saigonom preko glavnega mesta Laosa. Promet gre zdaj ob vzhodni obali Indokine in preko Udanga v Saigon.

V Abesiniji ni pomanjkanja

RIM, 10. dec. ZPV. Na uradnem mestu demantirajo poročila egiptskih listov o težavnem prehranjevalnem položaju v Abesiniji in brezobzirnih rekvizicijah s strani italijanskih oblasti. Na uradnem mestu izjavljajo, da je bila letošnja žetev

v Abesiniji dobra in da je bil zlasti velik pridelek sadja in povrtnine, prav tako pa tudi kave in sladkornega trsa. Ker so Italijani zgradili dobre ceste, se preskrbovanje z živili vrši brez motenj in je celo prav izvrstno.

Težaven položaj Portugalske

LISBONA, 10. dec. Stefani. List »Diario de Noticias« piše, da postaja problem prehrane Portugalske vedno bolj vznemirljiv. Blokada ovira trgovino s kolonijami. Nastaja položaj, ki ga bo težko vzdržati, je dejal portugalski kolonialni

minister Mähado. V Lisboni leži kolonialnega blaga v vrednosti 150 milijonov, v portugalskih kolonijah leže prav tako ogromne zaloge blaga, ki ga ni mogoče spraviti v promet in se boje, da se bo pokvarilo.

Japonska in vstop USA v vojno

TOKIO, 10. dec. ZPV. Japonski zunanji minister Matsuoka je izjavil zastopnikom tiska, da bi Japonska po vsej priliki morala napovedati vojno Zedinjenim državam Severne Amerike, ako bi stopile v vojno na strani Anglije. Vendar bi bilo potrebno prej posvetovanje med državami trojnega sporazuma. Matsuoka upa, da to ne bo potrebno.

RIM, 10. dec. Stefani. Rimski tisk prinaša na vidnem mestu izjavo japonskega zunanjega ministra o zunanji politiki Japonske, kjer naglašja, da hoče uvesti novi red na vzhodu Azije s pomočjo trojnega pakta in brez tujega vmešavanja.

ROOSEVELT NA ANTIGUI

MIAMI, 10. dec. CBS. Roosevelt je včeraj ogledoval na Antigui prostor za letalsko oporišče.

WASHINGTON, 10. decembra. DNB. Na svojem inspekcijskem polovanju je došel Roosevelt na otok Antiguo, kjer je imel daljši razgovor z angleškimi visokimi uradniki o letalskih bazah. Na križarki »Tuscaloona« je odplul potem v Saint Johns, kjer se je sestel z angleškim guvernerjem in z upravitelji otokov. Posvetoval se je z njimi glede vprašanja postavitve obalnih baterij in gradnje novih ameriških letalnic.

V Italiji red in mir

RIM, 10. dec. DNB. Na italijanskem uradnem mestu zanikujejo vse v tujini razširjene vesti o neklih nemirih v Milanu, Firenci in Trstu, kjer da so bili pri spopadih tudi mrtvi in ranjeni. V Italiji vlada povsod mir in red in prebivalstvo opravlja v redu svoje posle.

ARETACIJE V ROMUNJI

BUKAREŠTA, 10. decembra. DNB. V teku noči je policija izvršila več preiskav po stanovanjih. Aretiranih je bilo nad 200 žensk ter nad 40 drugih sumljivih oseb. Tisk piše, naj vse sumljivce v Romuniji pošljejo na prisilno delo.

KONFERENCA TURSKIH GUVERNERJEV

CARIGRAD, 10. decembra. Stefani. V Carigradu je bila konferenca guvernerjev vilajetev, v katerih je razglašeno obsedno stanje. Razpravljali so o nadaljnjih ukrepih v zvezi s položajem ob meji.

TORPEDIRAN KANADSKI RUSILEC

OTTAWA, 10. decembra. Reuter. Kanadski rusilec »Seganay« je bil v vzhodnem Atlantiku torpediran, vendar je še došel v neko kanadsko pristanišče. 22 mornarjev pogrešajo, 18 jih je v bolnišnici.

POŽAR V AKRONU

AKRON, Ohio, 10. dec. CBS. Devet gasilskih društev gasi požar v skladišču gumija pri Akronu

Vojni ujetniki na angleški ladji

MONTEVIDEO, 10. dec. DNB. Zunanji minister Urugvaja, Guani, je izjavil, da so na neki angleški ladji v pristanišču Montevidea zaprti nemški ujetniki. Na vprašanje, ali je dovoljeno prevažati ujetnike v notranji coni 300 milj od ameriške obale, je Guani dejal, da ne more vlada proti temu storiti nikakih ukrepov, ker pri tem ne gre za vojno dejanje.

SESTANEK CAVALLERO-KEITEL

LONDON, 10. dec. ZPV. Zatrjuje se, da se bosta v kratkem sešla novi šef italijanskega generalnega štaba general Cavallero in šef nemškega generalnega štaba maršal Keitel.

EKSPLOZIJA V PLOESTIJU

BUKAREŠTA, 10. dec. Unp. Velik petrolejski tank z letalskim bencinom je zletel v zrak ter povzročil velik požar v Ploestiju. Uradno javljajo, da je neki delavec neprevidno odrgel cigaretni ogorek, ki je povzročil eksplozijo.

RIM, 10. dec. Unp. Velik požar je izbruhnil v romunski petrolejski coni v dolini Prahove. Misli se, da je požar nastal zaradi neprevidnosti. Nemška vojaška oblastva pomagajo gasiti.

ANGLESKE TANKOVSE CETE

LONDON, 10. decembra. Reuter. Za prvega poveljnika RAC (Royal Armed Corp), tankovskih čet, je bil imenovan general Martell, ki je svoječasno izumil enosedezni tank.

JUSTIFIKACIJA DVEH SPIJONOV

LONDON, 10. dec. Reuter. Dva agenta, ki sta delovala v korist neke sovražne države, sta bila usmrčena v Pentonvilleu. Bila sta to 25-letni Josef Waldberg iz Mainz in Karl Meier, holandski državljani iz Koblenza.

RACIONIRANJE PETROLEJA V SSSR

MOSKVA, 10. dec. Reuter. Izšla je uredba o racioniranju petroleja v Sovjetski zvezi. Vladni avtomobil in vozila oblastev dobijo po 100 do 400 litrov bencina na mesec, privatni avtomobili pa 60 do 150 litrov na mesec, v sorazmerju s konjskimi silami vozil. Avtobusov in tovornih vozil uredba ne prizadene.

PRVI KONZUL USA V VLADIVOSTOKU

WASHINGTON, 10. decembra. DNB. Dosedanji tajnik pri poslaništvu v Moskvi, Ward, je imenovan za ameriškega konzula v Vladivostoku. Je to prvo mesto, ki ima mimo Moskve ameriški konzulat.

POGAJANJA V KABULU

MOSKVA, 10. decembra. DNB. Iz Kabula javljajo, da je tja dospela delegacija Iraka, ki bo vodila pogajanja z afganistansko vlado.

CARLSOVO IMENOVANJE

VICHY, 10. dec. Havas. General Carls je imenovan za novega načelnika generalnega štaba francoskih kolonij.

Nadaljevanje Hitlerovega govora

nje delavcev. Nemčija gradi svet skupnega dela in tudi skupnih skrbi ter dolžnosti. Nemčija je že prvi dan racionalizirala živila, drugi pa šele sedaj prihajajo do tega. Živil imajo v Nemčiji vsi enako!

V Nemčiji imamo mlade generale in odstranili smo vse državne spore: delavec in kmetov sin lahko prideta v najvišje poklice. V Nemčiji rojstvo ne pomeni ničesar, vse pa delo in znanje.

Dobro vemo: če podležemo v tem boju, potem je konec, ne samo narodno-socialistične stranke, pač pa tudi nemškega naroda. Pogledite Anglijo, ki jo vlada tenka plast sinov iz Eton collegea, pa nemške šole! Če mi propademo, bo propadel nemški narod, če pa zmagamo, bo svet osvobojen!

Angleži bi radi Nemčijo spet spravili v čase Versaillesa, vendar se motijo! V vojni kapitala proti narodu in delu, homo mi zmagali. Tudi židovska pomoč jim ne bo pomagala! V začetku svoje vlade sem bil proti oboroževanju, ker sem imel druge načrte za povzdigo Nemčije. Dajal sem predloge, vendar so vse odklanjali.

Sam sem bil vojak v svetovni vojni in preživel vse grozote. Nikoli nisem imel manjvrednostnega občutka, kakor govori Angleži! Vse sem storil, da bi vojno odstranil. Ze sedem let govori Churchill: »Hočem vojno! — sedaj jo pa ima!«

V 18 dneh sem odstranil dežavo, ki je hotela razbiti Berlin. Potem je prišel angleški poizkus zasedbe Noveške. V nekaj dnevih smo zasedli Noveško: kjer stoji nemški vojak, ne pride nihče drugi! Ponekde smo zasedli Holandsko in Belgijo. V šestih dnevih smo opravili v Belgijo, Holandsko in Francijo. Nobena moč na svetu nas ne more več pregnati s Kanala! Število padlih pa je veliko manjše, kakor smo v začetku mislili, da bo.

Moji vojni tovariši! Vaša zasluga je, da je nemško orožje danes najboljšje. Nismo samo najboljši vojaki na svetu, pač pa imamo tudi najboljše orožje. To je razlika med sedanjo in svetovno vojno: sedaj imamo municijo. Delal sem zaloge municije!

Anglija naj dela, kar hoče: čutila bo vedno večje naše udarce. KJER KOLI NA KONTINENTU BO ANGLIJA STOPILA NA ZEMLJO, JO BOMO ODSTRANILI.

Ob zaključku lista govor še traja!

NADOMESTNA GONILNA SREDSTVA V ITALIJI

RIM, 10. decembra. Stefani. Sistem avtarkije je dosegel ogromne uspehe na polju avtomobilskega prometa. Od 7294 avtomobilov, ki vozijo po Italiji, jih uporablja 6080 domače gorivo, med njimi je 870 avtov, ki vozijo z gazolinom.

NESREČA BRAZILSKEGA LETALA

RIO DE JANEIRO, 10. dec. DNB. Vojaško letalo brazilske vojne mornarice se je zrušilo blizu prestolnice. Posadka je utonila.

KARAMBOL DVEH PARNIKOV

MADRID, 10. dec. DNB. Pri otoku Sibirgasu sta trčila v nedeljo dva španska ribiška čolna »Dolores« in »Castilio«. Prvi se je potopil. Od posadke, ki je štela 52 moških, se jih je rešilo le šest. Trupel niso mogli najti.

VRAČANJE JAPONCEV IZ ANGLIJE

TOKIO, 10. dec. Domej. Japonski parnik »Fušima Maru«, ki vozi Japonce iz Anglije, je plul skozi Panamski kanal. V Jokohamo bo prispel 1. januarja. V Cristobalu so priredili potnikom manifestacije, kar je Japonce prijetno presenetilo.

SELITEV MADŽAROV IZ ROMUNIJE

BUDIMPEŠTA, 10. dec. MTL. Iz stare Romunije se je doslej priselilo na Madžarsko 11.000 Madžarov. Največ je med njimi industrijskih in rudarskih delavcev.

BORZA. Curih, 10. dec. Devize: Beograd 10, Pariz 9.00, London 15.90, Newyork 4.31, Milan 21.70, Berlin 172.50, Sofija 4.37 1/2, Budimpešta 85, Bukarešta 2.15.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno vreme. Toplota se ne bo mnogo izpremenila. Včeraj je bila najvišja temperatura +6.8, danes najnižja -6.6, opoldne pa +1.2.

Ostra reakcija Nemčije proti švicarskemu tisku

»Takšno pisanje samo zadane reputacije objektivnosti, ki jo je doslej užival švicarski tisk«

Nemški tisk ostro obsoja pisanje švicarskih listov, posebno pa poročila njih dopisnikov iz Londona glede nemškega bombardiranja angleških mest. Glavni afont velja »Neue Zürcher Zeitung«, katerega dopisnik je med drugim poročal:

»Po obisku Coventrya lahko naglasim, da kakor v Londonu, nemške bombe tudi tu niso zadele toliko vojaških ali industrijskih objektov, kolikor civilne zgradbe. To pomeni, da hočejo Nemci predvsem vplivati na moralo prebivalstva. Središče Coventrya, ki je največ trpelo, praktično nima nobene tovarne večje značaja. Tu je porušeno večji del trgovin in drugih zgradb. Kapaciteta proizvodnje v Coventryu po bombardiranju ni zmanjšana, čeprav je došlo do zastoja zaradi poškodb na

vodovodih ali zaradi zaostanka električnega toka, kar ni trajalo dolgo. Kar se tiče Birminghama je zadet le majhen del objektov vojaškega značaja. V Bristolu je škoda še manjša. Nerazumljivo je, zakaj nemško letalstvo po neuspelem bombardiranju Londona ponovno podvzema isto taktiko vplivanja na moralo prebivalstva. V razgovorih z meščani Coventrya, Birminghama in Bristolu sem dobil prepričanje, da so ta bombardiranja samo pojačala odločnost Angležev, da se bore do kraja.«

Tako dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« iz Londona. Nemški tisk je na to ostro reagiral. Pod naslovi »Plačanci Anglije« ali »Švica v službi Churchill« obsoja takšno poročanje. »Berliner Börsenzeitung« piše v nekem član-

ku: »Kvakanje teh žab postaja neznosno. »Völkischer Beobachter« dostavlja: »Takšno klepetanje dopisnika švicarskega lista predstavlja zločin, izvršen po neumnosti. V nekem komentarju piše »Frankfurter Zeitung«: »Nemški narod ne bo nikoli pozabil švicarskega stališča v tej vojni. Narod 80 milijonov duš, ki se bori za obstanek, je stalno predmet napadov, zasramovanja v listih male države, katere vlada trdi, da je nevtralna. Vsebinska teč člankov predstavlja infamijo ne le za dopisnika, ki jih je napisal, nego tudi za list, ki jih je objavil in za čitatelje, ki tolerirajo takšne stvari. Takšno pisanje samo zadane reputacijo objektivnosti in verodostojnosti, ki jo je doslej užival švicarski tisk.«

demanti prezrl ali ga pa prinesli neke na zadnji strani. V Berlinu so odločeni, da nadaljujejo z radikalnimi akcijami uničevanja Anglije, preden se utegnejo realizirati načrti za sistematično ameriško pomoč.«

Riccardijeva eskadra je osvojila Albanijo

Novi šef italijanskega glavnega mornariškega štaba, admiral Arturo Riccardi je star 62 let. Lani v septembru je bil imenovan za senatorja. Ob lanski zasedbi Albanije je bil odlikovan z viteškim križcem »Savoie« kot glavni poveljnik prve pomorske eskadre, ki je izkrcala italijanske čete v Albaniji in jim pomagala, zasedeti jo. Riccardiu se je tedaj posrečilo v nekaj urah premagati vse težkoče izkrcanja in zlomiti odpor Albancev. Zdaj prevzema vrhovno vodstvo italijanske vojne mornarice, ki stoji pred težkimi nalogami zaradi dogodkov v Albaniji. Kakšni bodo njegovi uspehi in naloge, bo pokazala bodočnost.

Rekordni tedenski izdatek za vojno je dosegla Anglija v minih dneh, ko je porabila 90.13 milijona funtov sterlingov. V prejšnjem tednu je šlo za iste namene 72.3 milijona funtov sterlingov. Od 1. aprila dalje je izdala Velika Britanija že 2.15 milijarde funtov sterlingov za vojno.

Fond varčevanja v vojni je dosegel v Angliji vsoto nad 105 milijard din.

Velika turška livarna jekla v Karabuku dela neprenehoma noč in dan v treh zmenah. Angleški inženirji vodijo dela. Tudi ostala vojna industrija Turčije dela s polno paro.

Italijani o taktiki premakljive voine

Ko so italijanske čete prodirale v Grčijo v istem stilu, kakor zdaj Grki v Albanijo, so prinašali italijanski listi zanimive komentarje o uspehih »premakljive voine, ki jo na goratem terenu terjajo prilike.« Pohvaljeni so bili napori »apin-cev, ki so tja k izvirom gornje Vojuše morali premagati težak teren in so mu bili kos.

Po padcu Korice, Podgradca, Santi Kvarante in Argyrokastra prinaša »Popolo d'Italia« komentar k »premakljivi vojni taktiki na grškem bojišču«. Med drugim pravi: »Na grškem bojišču se razvija premakljiva vojna. Zato se med-

narodni vojni kritiki drže zelo rezervirano do teh operacij. Premakljiva vojna se ne sme ocenjevati po lokalnih in delnih uspehih, nego po končnem rezultatu manevrov.« List citira nekatere mednarodne vojaške kritike, ki pravijo, da »je Metaxasov manever obkroževanja italijanskih čet propadel. Italijanski manevri se izvajajo v dovršenem redu. Grški ofenzivi se ni posrečilo oslabiti italijanskih čet, še manj jih desorganizirati. V tej vojni manevrov in premikanj čaka zmaga onega, ki bo znal o pravem času izvesti odločilne manevre, katerih posledice bo sovražnik neprijetno občutil.«

Dober odgovor, ki velja tudi našim nergačem

V USA je došlo 1929 do hude gospodarske krize. Vsi posli so lezli v izgubo. Vznemirjeni narod je izbral 1932 Franklina Roosevelta za predsednika republike. Kriza se je ustavila, stanje se je popravilo. Narod je zato izbral Roosevelta še drugič za prezidenta.

Kapitalisti so pa vseeno napadli Roosevelta in njegovo delo še tik pred tretjo izvolitvijo, češ, da mu ni uspelo vrniti ono stanje, ki je bilo pred krizo. Rooseveltu jim je odgovoril: »Padel je neki človek pred osmimi leti v vodo. Ni znal plavati, rešil sem mu življenje. Danes me isti človek vprašuje, kaj sem napravil s cilindrom, ki ga je imel na glavi onega dne, ko se je potapljaj...«

Točno tako je v življenju. Podobno bi lahko odgovorili vsem onim gosposkim »levičarjem«, ki napadajo vlado sporazuma, ker ni v letu dni rešila vseh vprašanj, čeprav je na vseh poljih našega življenja že v tem letu potegnjena globoka brazda, ki se bo širila in poglabila, pišejo »Varaždinske Novosti«.

Ne Trianon ne Dunaj jih ne zadovolji

Madžar Stefan Zsedenyi in tovariši imajo v Aradu veliko kavarno. Pred dnevi je bila v lokalni raciji in romunski stražniki so našli pri nekaterih gostih tujo valuto. Policija je kavarno zaprla. Vodja tamkajšnjih legionarjev, dr. Preda je poklical lastnika predse in ga vprašal, koliko zahteva za odkup kavarne. Ta je navedel vsoto štirih milijonov lejev, dr. Preda je ponudil le en milijon. Zsedenyi je odklonil.

Nekaj dni na to so lastnika kavarne in družabnika odgnali legionarji v okolico mesta. Tam so jih zaprli v nezakurjeno kočjo brez poda. Šest dni so prezebali tam, odklanjali pa vsak dan ponudbe dr. Prede. Nekega dne so vrgli k njim več pijanih romunskih kmetov. Ti so jih prišli, da so se vdali. Podpisati so morali pogodbo, da prostovoljno odstopajo od pravic do kavarne, ki je bila pod novim lastništvom spet odprta.

Tako poroča »Pester Lloyd«, ki se pri- tožuje nad metodami legionarske sosedje.

Nemčija na čelu Evrope

Na zasedanju predstavnikov delavskih zbornic v Draždanih je dejal vodja nemške fronte dela dr. Ley med drugim: »Usoda, ki je zasleplila Veliko Britanijo, je poučila Nemce, da morajo biti močni, da bodo lahko sami vladali svojo bodočnost. Po zmagi bo naloga Nemčije, izvesti nov red v Evropi. Ta bo slonel na temelju dela, rase in discipline. Narodno socialistična stranka stalno vodi računa o novj Evropi. Nemčija bo izvedla veliko socialno delo, ki ne bo slonelo na milosti ali podobnem, nego na polni zavesti potrebe socialnega življenja. Tako bo zahtevala na svetu pravico. Miloščin ne bo, vladala na svetu pravica. Po delu bo odmerjena treba nagrada. Zmaga je naša, ker razpolagamo s silo in redom. Nemčija bo prva socialistična država sveta. Vodja hoče, da bo delavec nosilec nove Nemčije, ki bo stopala na čelu nove Evrope, pred njo pa Adolf Hitler.«

Zakaj hite z napadi na Veliko Britanijo

V dopisu iz Berlina poročajo zagrebške »Novosti«, da pripisujejo berlinski krogi velik pomen sedanjim zračnim napadom onstran Kanala. Tako hočejo onesposobiti Anglijo na gospodarskem polju. Prve akcije so bile namenjene južni Angliji in bi naj pripomogle k izkrcanju nemških čet. Hitler ni želel uničevanja Londona in drugih angleških mest. Čakal je tri mesece, dokler ni dal Göringu povelja za začetek zračne ofenzive.

Nemški tisk prinaša istočasno s poro-

čilom o učinkih bombardiranja na Angleškem vesti o ugodnem stanju nemških čet ob Kanalu in na Norveškem. V Nemčiji računajo s tem, da Anglija želi čim večjo pomoč Amerike. Službeni krogi dvomijo, da bi Amerika prevzela nase vojno breme Velike Britanije. »Ameriški krogi, naklonjeni angleški politiki, se sicer trudijo za pomoč in manifestirajo anglosaško zvezo. V Berlinu demantirajo ameriške vesti, da hoče Nemčija umičiti tudi Ameriko. Toda ameriški listi so ta

Kultura

Celjski prvodecembrski koncert

Tri celjska pevška društva z G. M. so priredila na večer 1. decembra slavnosten koncert v gledališču. Prireditelj je bila v dostojnem skladu s pomenom dneva, izpričala pa je tudi višino naporov, volje in sile sodeležujočih. Mešani zbor »Celjskega zvona« izkazuje pod vodstvom prof. g. Antona Knapa novo vneto in napredek, ki so ga naglasili zlasti Tomčević »Vlahi«. Prav tako se je z elanom prodorno urveljavil moški zbor »Olije«, ki ga šele od nedavna vodi spet skladatelj g. Ciril Pregelj. Mešani zbor Celjskega pevškega društva kot najštevilnejši je pod dirigentstvom gosp. Peca Segule dokazal, da je po enotnosti, ustaljenosti in delovni smotrnosti krepko dosegel višino, ki je njemu in Ce-

lju v čast. Godalni kvartet Glasbene Matice je po harmoniji in eksaktnosti ustvaril tople efekte, zlasti tudi s sočnim »Kmečkim plesom« Mirce Sancinove, kakor tudi z močnimi skladbama Karla Sancina. Tako so dela obeh teh celjskih avtorjev utrdila njun že priznani sloves. Vokalna suita rojaka Rista Savina, izvedena z vso tenkovestnostjo in ubrano silo, je v vseh delih tudi tu dala besedo velikim vrlinam svojega mojstra. Vse simpatije sta kot pevca solista upravičeno dosegla g. Lipušček in gđ. Müllerjeva, pa tudi gđ. Ročnikova in jo tu odnesla svoj del. Planista gg. Sancinova in Cvetko sta brezhibno sodelovala.

N. Š.

Razstava Karla Jiraka v Ljubljani

V razstavnih prostorih salona Kos v Ljubljani je razstavljal nedavno svoja dela mariborski slikar Karel Jirak. Skrbno je izbral svoja najboljša olja, dela zadnjih dveh, treh let. Nekaj jih poznamo že z rednih mariborskih razstav, večina je pa novih, ki so nam odkrila popolnoma novega Jiraka, veliko bolj sproščena in neposredna. Jirak je danes izgrajena slikarska osebnost z močno poudarjeno individualno noto.

Jirakova pot v slikarstvu je bila zelo zanimiva. Od ekspresionizma, ki je zajel vse naše povojno slikarstvo in ki je dajal prednost vsebini pred obliko, je prešel sčasoma v reševanje čistih slikarskih problemov, ki opuščajajo vsebino forme in kajti slikarstvo naj ostane zgolj slikarstvo s svojimi mnogoštevilnimi barvami, optičnimi in drugimi problemi, predvsem čustvena zadeva, da leč od literature, ki premnogokrat vodi v ilustracijo.

Jirak mnogo slika v Slovenskih goricah, ki so v slikarskem jeziku še neobdelano področje. Morda lahko trdimo, da je ta del naše zemlje našel svojega interpretata, svojega slikarja, ki je prvi občutil zdrav in vesel ritem te krajine in njenega človeka. Občutil je, da je človek del te krajine in ga je v svojih slikarskih realizacijah spretno povezal z zemljo in njegovo okolico. Stori je to brez vsake tendence, zgolj zaradi slikarskih vrednot, ki jih je občutil in spontano prenesel na svoja platna. Njegove Slovenske gorice so vesele, zdrave in kljub težkemu življenju v njih jih

ni prekril z velom mračnega pesimizma. Izkoristil je bogastvo oblik, ki jih nudijo in vso barvno skalo jesenskih dni.

Svoj izraz je Jirak dosegel najpopolneje v »Jeseni v Slovenskih goricah«. Zivo in v skladni intonaciji, široko in z velikim znanjem je verno podal kos te krajine. »Stolnice« in »Zimska krajina« spadata med najbolj uspele Jirakove slike. Hladna atmosfera je v sivini zimskega dne izredno dobro podana, medtem ko je v prvi žareče v soncu podal izredni kontrast rdeče-rumenega zidovja na mariborski stolnici z zasneženo okolico.

Najbolj neposreden je Jirak tam, kjer ga prevzame čustvo in lirčno občuti objekt. Takrat postane njegove slike intimne realizacije slikarjevega navdušenja nad detajli, polnim slikarskih lepot, ki ga je mimogrede kjerkoli opazil. Poplavljen polje z vrbari v Slov. goricah, cvetoči vrt ali pa žitno polje z orumenelim drevjem so primeri, kjer je Jirak v svojih slikah pokazal, da ga razveseli tudi najbolj neznan in neefekten detajl, katerega zna izkoristiti in prijetno podati v sliki. Jirakova prednost je v tem, da zna z minimalnimi slikarskimi sredstvi doseči mnogo, da je njegova paleta mala, barvno bogastvo pa s tem v primeri izredno veliko.

Mnogo rutine je pokazal v figurativnih kompozicijah. »Lukarice« kažejo veliko znanje v risbi in kompoziciji.

Jirakova kolektivna razstava je vzbudila v Ljubljani veliko zanimanje in splošno pozornost.

Zoran Mušič.

Slovenski radikali

Dr. M. Korun

V zadnjih dnevih piše časopisje precej o slovenskih radikalih. Povod je dalo dejstvo, da se je del slovenskih radikalov oficijelno priključil ministru dr. L. Markoviču in njegovi akciji za zedinjenje radikalov.

Ker je tudi pisec tega članka udeležen pri tem pokretu, porabljam to priložnost, zahvaljujoč se gostoljubnosti uredn. »Večernika«, da napišem nekaj stvarnih pojasnil o zadevi.

Slovenski radikali so se v zadnjih letih v glavnem zbirali okrog tednika, pozneje mesečnika, »Sl. Beseda«. Svoje stališče do raznih aktualnih vprašanj — posebno notranje politike — so ponovno javno manifestirali. Iskreno ter konsekvntno so leta in leta poudarjali potrebo po sporazumni notranji preureditvi naše države ter predvsem po sporazumu med Srbi in Hrvati.

Dne 26. VIII. 1939 je do sporazuma — čeprav nepopolnega — prišlo. Začrtale so se konture nove ureditve države, sestavila se je vlada sporazuma. V njo je vstopil iz vrst narodno radikalne stranke edeh najvidnejših pobornikov sporazuma dr. Lazar Markovič.

Toda — na žalost — en del radikalov, pred vsem takozvani glavni odbor je zavzel do sporazuma odklonilno stališče. Pri tem ostaja še danes.

Skupina slovenskih radikalov okrog »Sl. Besede« je zato prišla v delikatno položaj, posebno, ker je s svojo resolucijo z dne 7. septembra 1939, sklenjeno na seji glavnih zapnikov iz vse Slovenije, pozdravila sklenjeni sporazum in vstop dr. L. Markoviča v vlado.

Iz pisanja »Sl. Besede« zadnjega leta je kolebanje med dr. Markovičevemu smerjo in smerjo takozvanega glavnega odbora jasno razvidno.

Nujno je zato, da je prišlo do delitve radikalne skupine okrog »Sl. Besede«. En del se je zavestno izločil, ustanovil svoje organizacije ter se javno deklariral za sporazumaško politiko dr. L. Markoviča in njegovo zedinjevalno akcijo. Ta svoj korak je tudi obrazložil v obširni resoluciji.

Razlogi za ta korak so v kratkem naslednji:

1. Politika sporazuma je v interesu Srbov, Hrvatov in Slovencev in vse države, naravnost rešilna je v teh težkih časih; zato se mora nadaljevati.

2. Sposobnost in agilnost dr. Markoviča in njegovo dosedanje delo v vladi in v organizaciji stranke dajejo garancijo, da je pot, po kateri želi on konsolidirati razmere v narodno radikalni stranki in s tem pomagati k ozdravljenju naših strankarskih razmer, pravilna ter že do sedaj uspešna.

3. Vlada sporazuma mora v vsej džavi, torej tudi v Sloveniji voditi politiko sporazuma in strpnosti, kar zahteva sodelovanje vseh političnih strank, ki priznavajo politiko sporazuma; monopol ene same politične stranke mora prenehati, kakor je to »Delo« že jasno napisalo.

To so torej razlogi za korak, ki smo ga naredili in ki je — umevno — na eni in na drugi politični strani naletel na kritiko, od do včeraj nam bližnje strani celo na očitek felonije, ki pa nas ne zadene.

Tudi z nestvarno in hudomušno reportažo so nas naši stari in novi nasprotniki pozdravili. Brani nam gostoljubna streha »Večernika«, da nočemo in ne moremo plačati računa s istim drobižem.

Toda to gostoljubje nam ne brani, da ne bi ugotovili, da smo bili po lepi stari slovenski politični tradiciji deležni tudi osebnih insinuacij.

Gospodarske vesti

Pravične enotne in stalne cene življenjskim in gospodarskim potrebščinam!

Take draginje pri nas ni treba

Draginja hudo pritiska. Najbolj jo čuti človek s takimi imenovanimi stalnim zaslužkom, ki se ne ravna po draginji. Kako težko jo prenašajo šele tisti ljudje, ki nimajo stalnega zaslužka ne drugega stalnega dohodka! Mnogi nimajo niti najskromnejše strehe nad svojo glavo. Med njimi so miloščinarji in ljudje s ceste. Pa bi jih ne bilo treba toliko. Saj je dovolj koristnega dela za vse zdrave ljudi.

Vlada sporazuma si mnogo prizadeva, da bi čim lepše uredila življenjske pogoje za vse državljane. Mnoge koristne odredbe to dokazujejo. Njih uspeh pa je odvisen od izvršitve zadevnih predpisov. Neki listi so že pisali in je sicer tudi splošno znano, da je premalo sposobnih ljudi za pravilno izvrševanje zakonitih določb. Da, sposoben človek na pravem mestu obrne celo pomanjkljiv paragraf na dobro, nesposobnež pa tudi z najboljšim paragrafom ne pride nikamor in lahko vse pokvari. Če dobre stvari povrh ne izgrava...

Ponekod — tudi na zelo vplivnih mestih — se je preveč nakopičilo nekakšnih političnih prijateljev, ki so morda dobri strankarji in strankarski priganjači, stvar nega, ustvarjajočega dela za občino dobro pa slej ko prej ne poznajo ali ga vsaj zanemarjajo. Začetki in vzroki marsikaterega neuspeha so v desetletnem strastnem zbiranju političnih somišljenikov okoli pozvanih in nepozvanih političnih mogotcev tiste nesrečne dobe. Politični slepci so si jemali pravico, da brezvestno žrtvujejo javne koristi osebnemu in plehkemu političnemu prijateljstvu. Posebno po pristrahovanem prijateljstvu rada glava boli.

Večanje draginje gre svojo pot prav po divjaško navzgor. S povečevanjem mezd in plač, s povečevanjem vsakršnega zaslužka na sploh ne bomo zatrli draginje, ki je za občestvo tako škodljiva in nevarna. Z njim ni trajno pomagano tistim, ki jim je bilo namejeno.

Ne zlato, marveč zemlja z dobrim delom človeka redi. Od vseh življenjskih potrebščin je hrana na prvem mestu. — Razboriti kmet veli, da mu je ljubše, če dobi za par volov samo tisočak, ki mu kaj zaleže, kakor deset tisočakov, ki včasih ne zadostujejo, da bi svojo delovno družino za zimno pošteno oblekel in obul. Take draginje pri nas ni treba.

Treba je zakonito določiti enotne in stalne, pa tudi pravične cene vsem življenjskim in gospodarskim potrebščinam po dveh glavnih skupinah:

1. potrebščinam, ki jih daje naša zemlja, in
2. potrebščinam, ki jih moramo nabavljati iz tujine.

Pravične enotne in stalne cene živ-

ljenjskim in gospodarskim potrebščinam bodo zlasti dandanes upravičevale čim bolj enotne in stalne mezde in zaslužke vobče. To je eden izmed glavnih pogojev za večje splošno zadovoljstvo kakor za uspešno in veselo sodelovanje vseh za vse, za občo blaginjo, za srečo domo-

Cene uvoženega italijanskega riža

Najvišja cena za italijanski riž z do 9% lomljenih zrn je po določbi urada za kontrolo cen din 12. v tej ceni je že obsežen davek na poslovni promet, bankovinska trošarina in prevoz do železniške ali parobrodne postaje ali kupca brez vreč. Vreče morajo kupci vrniti franko postaja luščilnice v dobrem stanju najkasneje tri dni po prejemu blaga. Veletrgovci smejo dodati stroške prevoza od

vine. Izvažamo naj čim več mogoče, vendar samo toliko, kolikor določenega blaga resnično sami ne potrebujemo! Pri uvozu blaga se je treba čim bolj omejiti, da uvažamo samo stvari, ki so nam resnično brezpogojno potrebne

Sotški.

Izsekavanje gozdov na Hrvaškem

Hrvatsko glasilo »Gospodarska Sloga« zelo ostro napada različne pojave v zvezi z vprašanji gozdnega gospodarstva. Omenja posebno slučaj, ko so cele vasi vršile divje izsekavanje gozdov ter povzročile na sto tisoče din škoda. List trdi, da je bila v največ slučajih to posledica hujškarjev vaških gostilničarjev, prekupovalcev in trgovcev, ki so les potem poceni kupovali. V nekem kraju je polovica upravičencev gospodarske občine, druga polovica pa so revni naseljenci iz drugih hrvaških krajev, ki takih pravic nimajo. In ne da bi člani gospodarske občine priskočili ostalim na pomoč s prodajo drv za kurjavo, medujejo pri Gospodarski slogi in na banovini, da bi lahko les izvozili v Srbijo ter prodali nekoliko dražje. Prav tako mnogi sromaki ne bodo imeli kurjave, ker prevozniki

zahtevajo za prevoz kladre drv 400 din in še več. To so večinoma najbogatejši kmetje, ki imajo dve do tri vprege, najemajo si voznike, katere mizerno plačujejo, dočim sede sami po krčmah in pijejo. List je mnenja, da je Dolnji Lapac namenjen tudi špekulantom na vasi.

Da bi preprečila škodljivo izsekavanje gozdov, je izdala banovina odredbo o izvoznikih. Toda kaj se dogaja? Posamezniki ponarejajo izvozna dovoljenja: od 6 m³ naredijo 16 ali 26 ali k številkam enostavno pripišejo 100. Drugi imajo po žepih 5 do 6 izvoznic, do katerih so prišli po neznanu, toda sigurno nepošteno poti. Neka industrija, ki ni zadovoljna s količino, ki jo ji je določila za izsekavanje banovina, je najela kmete, da v njenih lastnih gozdovih sekajo ilegalno in nato njej prodajajo.

Seja centralnega tajništva del. zbornic

Včeraj je pričela v Ljubljani seja centralnega tajništva delavskih zbornic v Ljubljani, kateri prisostvujejo delegati zbornic iz Beograda, Skoplja, Sarajeva, Novoga Sada in Ljubljane. Podana so bila poročila o vprašanju različnih mezdskih razredov v delavskem zavarovanju, o reorganizaciji SUZORja, o izpremembi zakona o pokojninskem zavarovanju namješčenecv, o načrtu uredbe o ustrojstvu

Elektrifikacija Dobrovecy in Skok bo kmalu končana z oficalno otvoritvijo. Prvič so zažarele luči že 1. dec. vendar pa bodo zadnje instalacije izvedene šele le dni. Kredit je dala podružnica Banovinske hranilnice v Mariboru, mnogo pa je pomagalo prostovoljno delo in vožnje. Ustanovljena pa je bila tudi združna elektrarna, ki bo vodila vse nadaljnje delo.

sveta za gospodarsko politiko, o načrtu uredbe o akademiji dela in o poljskih delavcih.

Ali bo nacionalizacija podjetij v Sloveniji izvajana iz Beograda?

Že večkrat smo opozorili na prizadevanja, ki imajo za svoj cilj prevzem nekaterih podjetij, posebno takih, ki so v rokah židovskih podjetnikov, in to s pomočjo posebnih pooblaščenih družb. Na področju banovine Hrvatske taka holding družba že deluje in smo o njej že obširneje poročali. To je »Pohit«. V Beogradu pa so po poročilu agencije »Jugoslovanski kurir« mnenja, da bi bilo po-

Električni tok bo dražji

Odsek elektrarn je ponovno razpravljal o položaju, ki je nastal za elektrarništvo v dravski banovini kot posledica splošnega naraščanja cen. Material, ki ga rabijo elektrarne za vzdrževanje naprav in obratovanje, se je po podatkih odseka podražil za 50 do 100% itd. Zato priporoča odsek vsem elektrarnam, da dvignejo cene električnemu toku, vendar šele po 1. jan. 1941 in to v mejah 25 do 35%.

Znižana je cena aparenemu dušiku od 184 na 140/80 din za 100 kg, franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, pakovanje v papirnatih vrečah ter plačljivo v 30 dneh direktno tovarni v Rušah brez vsakih odbitkov. Cene veljajo samo za vagona naročila do 31. t. m. Naročili je treba preko ministrstva za kmetijstvo-Diporis ter sporočili naročilo tudi naravnost tvornici dušika v Rušah.

V Nemčijo so izvozili te dni preko Maribora 150 volov iz Slovenskih goric in nekaj vagonov ovac iz Južne Srbije, več vagonov zaklane kuretine ter srujakov in zajcev. Prvovrstni voli so bili plačani našim kmetom 1 kg zive teže 8/50, ovce na jugu pa po 12 do 13 din 1 kg.

Zbiranje kovinskih odpadkov v Turčiji bo obvezno po predpisih posebnega zakona, za katerega je izdelala vlada že predlog.

Bolgarska Narodna banka je znižala eskontno mero od 5.5 na 5%. To je že drugo znižanje v zadnjih dveh mesecih. Namen znižanja je, da bi se povečala proizvodnja v državi. Temu vzgledu bodo morale slediti tudi banke.

100 krat več oblek kot potrebuje zase, bi mogla izdelati japonska tekstilna industrija, če bi imela na razpolago dovolj volne in bombaža. Toda oboje mora uvažati. Po načrtih vojnega gospodarstva mora zato industrija vse izdelke iz bombaža in volne izvažati. Doma uporabljajo le izdelke iz stanične volne in svile. Sedaj pa nameravajo zvišati proizvodnjo tkanin iz konoplje, ki raste kot nekultivirana rastlina tudi na Japonskem in iz katere bi izdelovali zlasti otroške obleke.

Racionalizacija v sovjetski industriji bo spet mnogo pridobila s pred kratkim konstruiranim strojem, ki bo avtomatski proizvajal kozarce. Stroj je precej kompliciran in izdelava dnevno 40.000 kozarcev. Poizkusi z novo napravo so dali dobre rezultate. Uvedli jo bodo tudi v druga podjetja.

Obvezno mešanje koruzne moke s pšenično v razmerju 1:2 bodo uvedli sredi decembra v Bolgariji.

Odprta je rečna zveza med Odeso in Donavo do Renija preko Valona na Donavskent kanalu in Silpa. Parniki bodo imeli zvezo tudi z Galcem. Prvi parnik na tej novi liniji je bil »Krasnij profintern«, ki je vozil 120 vagonov konoplje za Nemčijo.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

56

— Pojdem k tebi na dom, če mi odgovoriš na eno samo vprašanje.

Jimmy se je zdrznil. Vsa kri mu je planila v obraz.

— Na vse, kar me boš vprašala, ti odkritosrčno odgovorim.

— Ali je prihajala gospodična Farrova k tebi na stanovanje? — ga je vznemirjeno vprašala.

— Da, — je rekel, — prihajala je. — Pogledal je Kristino in videl njen trdi obraz. — Kristina, nikar me ne obsojaj, — je planilo iz njega.

— Živela je drugačno življenje kot si ga običajni ljudje predstavljate. No, saj je živela v čisto drugem svetu. Umetniki so svobodnih nazorov. In s tem ne menijo nič slabega. S seboj je navadno pripeljala tudi nekaj svojih gledaliških tovarišev... Prosil tem te, da bi prišla k meni, radi tega, da bi pregnala vse težke in moreče spomine. Povej mi, ali bi mogla pozabiti, ali bi mogla odpustiti? Kako strašna je misel, da bova morala vse življenje skupaj preživeti, ne da

bi me kdaj jasno in ljubeznivo pogledala, ne da bi mi kdaj rekla dobro besedo... — Skrušeno je končal Jimmy svojo izpoved.

Kristina pa je od bolečine stisnila dlani.

— Tudi zamé je bilo nekoč težko, — je mračno dejala. — Kako grozno je bilo, ko sem spoznala, da me ne ljubiš, ko pa sem bila tako trdno prepričana o tem. Toda prebolela sem. Prepričana sem, da tudi ti vse preboliš. Znabiti bova nekoč popolnoma srečna, in sicer srečna na svoj način.

Ko sta prišla do hotela, se je poslovila. Odšla je v svojo sobo in grenko lokala.

Prav za prav sama ni vedela, zakaj joče. Ves svet bi dala, če bi ta hip prišel nekdo k njej in jo objel z ljubeznivimi rokami, če bi ta hip vedela, da je nekdo na svetu, ki jo ljubi in mu je draga.

Jimmy hrepeni znabití po njej samo zato, ker ga ne mara več. Poročni prstan, na katerega je bila nekoč tako ponosna, ji je bil zdaj v veliko breme. Ni-

koli se ga ne bo odkrižala.

Zvečer sta šla v gledališče. Jimmy si je močno prizadeval, da bi bil kar najbolj zabaven in vesel. Pripovedoval ji je, da je poslal Sangsterju povabilo, naj bi šel z njima po predstavi na večerjo. In kar nerodno mu je bilo, ko je videl Kristino, kako je vsa zažarela ob tem sporočilu. Zdelo se mu je, da ga je zasklele občutek ljubosumja.

— Prav si storil, — mu je rekla. — Rada imam tega odkritosrčnega in vpludnega Sangsterja. — In kar nekam prijaznejša je postala; Jimmyju je celo uspelo, da je dvakrat ali celo trikrat privabil na njen obraz rahel smehljaj.

Jimmy se je ponašal kot bi bila zgolj dobra prijateljica. Ko sta zapuščala gledališče je bila videti Kristina lepša kot pred nekaj tedni. In Jimmy je bil vesel, ker jo bo tako videl Sangster. — Zdaj ni videti nesrečna, — si je rekel.

Ko sta prišla v restavracijo, ju je Sangster že pričakoval. Pristrčno je pozdravil Kristino. Šaljivo ji je pripovedoval, kako je njej na čast rešil iz zastavljalnice svojo črno obleko. Bil je prav dobre volje. Večerja je kaj kmalu minila. Ko pa so se nato vračali k hotelu, kjer je stanovala Kristina, je Sangster storil napako. Ko je podal roko Kristini in ji želel lahko noč, je dal roko tudi Jimmyju.

— In na svidenje, prijatelj!

— Ne stanujem tu. Počakaj me prijatelji, skupaj bova šla.

— Kakšen nespametnež si, — mu je očital Jimmy, ko sta odšla, — kaj za vruga si hotel s tem reči?

— Prijatelj, domneval sem, da je med vama že vse urejeno.

— Ne, misva se pobotala. In podoba je, da se nikoli ne bova, — je ogorčeno dejal Jimmy. — Zaboga, prosim te, govori riva o čem drugem!

Sangster je zaskrbljeno pogledal proti temnemu nebu. In tako prepričan je bil, da je vse urejeno. Jimmy mu torej ni vsega povedal. Videl je, da je Kristina zadovoljna in dobro razpoložena, pa je...

— Podoba je, da bo še močno deževalo, — je nekam tesnobno dejal. — Prav slabo vreme je bilo ta teden, kajne?

— Strahotno! — je pritrdil Jimmy Challoner.

23

NEPRIČAKOVANO

Minili so štirje dnevi. Horacija Velikega ni bilo od nikoder. Iz Marseilla je brzojavil, da ga je zadržalo neugodno vreme.

— Stari lisiaki!, — je brumdal Jimmy, — domišljia si, da mora vprav zanj vladati vsepovsod prekrasno vreme.

Sangster se je zasmejal.

— Marseille pa res ni kaj posebnega. Znabiti je bolan.

Novice

O ukinitvi razredov na ljudskih šolah

Naše časopisje je objavilo več člankov o ukinitvi nekaterih razredov na ljudskih šolah. Vsi so istega mnenja, da so taki ukrepi nepravilni.

Ne samo v mestih, tudi na deželi je prosvetna oblast ukinitila na raznih šolah več oddelkov in vzporednic. Še večja škoda je s tem povzročena na deželi. V mestih ima otrok možnost obiskovanja srednjih šol. Na deželi so ljudske šole one ustanove, ki dajajo mladini vse potrebno za poznejše življenje bodisi doma na kmetiji, bodisi v obrti ali trgovini.

Vsi ti argumenti dokazujejo, da je ljudska šola na podeželju prav velike važnosti in zasluži, da se zanjo žrtvuje vse. Znana je pedagoška izkušnja, da je v razredu z manjšim številom učencev vsa vzgoja temeljitejša, je vsestranska in zajeta iz vseh globin. Učenci lahko popolnoma aktivno sodelujejo in s tem se jim širi obzorje. Od tega smo pa na podeželju še daleč, ker so vsi razredi prenatrpani. Redko kje najdeš razred s 40 učenci, pač pa so pogosti taki z 80 in še več učenci. Učitelj niti vseh učencev ne more pregledati v razredu, kaj pa še, da bi se pečal z vsakim poedincem. To je nemogoče.

Sedaj pa pride še ukinitve razredov. Itak so bile vzporednice ustanovljene iz gole potrebe, saj so imeli zakonsko osnovo, zato takih oddelkov sedaj ni treba ukiniti, ker so res potrebni.

Vemo, da so do teh ukrepov vodili popolnoma drugi razlogi, in sicer občut-

no pomanjkanje učnih moči in hoče prosvetna oblast to sedaj izenačiti. Seveda gre ta ukrep samo na škodo šole in pouku ter na škodo onih učiteljev, katerim bodo dodeljeni otroci iz ukinitih oddelkov.

Da pa je pomanjkanje učitelstva v Sloveniji tako veliko, so pa krivi razni ukrepi, s katerimi so hoteli v prejšnjih letih preprečiti tako zvano »hiperprodukcijo« učiteljskega naraščaja. Ali sploh lahko govorimo o hiperprodukciji? Po

Za ureditev kolesarskega prometa

V društvu inženirjev v Ljubljani je imel inž. Janez Gričar zelo poučno predavanje, v katerem je na podlagi skrbno zbranega gradiva dokazoval nujno potrebo po napravi kolesarskih cest oziroma stez na glavnih prometnih cestah.

Zanimiva je statistika o našem prometu in o prometnih nesrečah, ki jo je navedel predavatelj: V Ljubljani je zdaj v prometu okrog 25.000 vozil, med njimi je 23.279 koles, torej 93,3% vseh vozil. V Sloveniji je vsega skupaj 4500 potniških in 1500 tovornih avtomobilov, 5000 motociklov in okoli 200.000 koles. Koles je torej v Sloveniji skoraj 95% vseh vozil. Pregled prometnih nesreč v Ljubljani, prijavljenih v prvih treh mesecih tega leta upravi policije, pa nam pokaže, da se je pripetilo skupaj 201 nesreča (lani 266). V 108 primerih (ali 53,7% vseh nesreč) je bil pri karambolu udeležen kolesar, in sicer je bilo 44 karambolov med

mnenju onih, ki so zasledovali vse ukrepe po l. 1929. naprej do danes, ta problem sploh ne obstaja, ker bi sicer danes na naših slovenskih osnovnih šolah ne primanjkovalo toliko učnih moči. Sedaj morajo s skrajšanim studijem na učiteljskih in z abiturientskimi tečajmi dobiti nove učitelje, da napolnijo vrzeli. Zavedajmo se dejstva, da, kakršna bo vzgoja v ljudski šoli, takšen bo naš narod. V—ar.

Od Sv. Trojice v Slovenskih goricah

H kratki beležki o pristrčni dopoldanski proslavi državnega praznika bi bilo še nekaj dodati. Še nobeno leto ni bila ta proslava v tako velikem obsegu izvedena kot letos. Ves spored je bil skrbno podan. Šolska soba je bila mnogo premajhna, da bi mogla sprejeti vse posetnike. Zato so se mnogi odločili za obisk večerne prireditve.

Večerno prireditev je najvestneje pripravila tukajšnja Sokolska četa. Obenem je četa odprla vrata v drugo desetletje vztrajnega delovanja na narodnostnem in kulturnem področju. Ta prireditev je bila nov dokaz plemenitih in koristnih prizadevanj zglede domače sokolske organizacije. Spored prireditve je obsegal: narodno igrice, govor, telovadne točke in deklamacije. Vse točke sporeda so odlično uspele. Naraščajnik F. Neuvirt je pokazal odlično deklamatorsko sposobnost s podajanjem »Na dan Zedinjenja«. Trojiške sokolske prireditve so že dobro znane daleč naokrog. Vedno v večjem številu se jih udeležujejo domačini in okoličani.

5. decembra pa je priredila Sokolska četa za vse pripadnike in prijatelje »Miklavžev večer«. Po primerni igrice je bila splošna obdaritev. Četa je obdarila nad 80 telovadecih članov. Živimo v težkih časih. Kljub temu pa je sv. Miklavž obdaril vse kot še nikoli. Po obdaritvi so bili še pogoščeni v splošno zadovoljstvo.

Neutrudljivi diletanti Sokolske čete so imeli takoj po tej prireditvi še svoje vaje. Zvedeli smo, da pripravljajo veselo burko »Nedolžni lahkoživec« za nedeljo, 15. t. m. zvečer, ki jo bodo ponovili v nedeljo, 22. t. m. ob 15. uri.

Predlog glede avtobusa Maribor-Murska Sobota

Mariborska mestna avtobusna podjetja naj bi spremenila vozni red tako, da bi avtobus, ki prihaja zdaj ob 9. v Soboti, prispel tja eno uro prej. Tako bi se lahko vozili tudi študenti, ki morajo hoditi v slabem vremenu peš. Ustreženo pa bi bilo tudi ostalim potnikom, kajti nekateri morajo biti že ob 8. na sodišču ali kje drugje. Res je, da bi morali mariborski potniki vstati bolj zgodaj, pa nič zato, če gredo z vlakom, morajo tudi zgodaj vstati. Isti avtobus pa naj bi odhajal iz Soboti ob pol enih. In nedeljski avtobus pa iz Maribora okrog 18. po končani gledališki predstavi. S tem bi bil omogočen mnogim Prekmurcem obisk gledališča, katerega zelo pogrešajo v Soboti.

ZA REORGANIZACIJO ZAGREBSKEGA GASILSTVA

je odobrila mestna občina 10 milijonov din. Stevilo poklicnih gasilcev bodo povečali, prav tako pa bodo zgradili tudi nova gasilska skladišča.

Socialno delo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos sklenilo učitelstvo pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah vsaj nekoliko odpomoči siromašnim šolarjem, ki prihajajo še zdaj bosni in lahko oblečeni v šolo. Šola bo priredila božičnico v večjem obsegu. Učitelstvo je potrkalo na vsa socialno čuteča srca v kraju samem in izven njega s prošnjami in nabiralnimi polami. Učitelstvo pri Sv. Lovrencu v Slov. g. prosi v imenu malih ukazeljnih siromašnih otrok vse tiste, ki so že dobili ali

še bodo dobili prošnje za podporo k božičnici, naj ne gredo te prošnje mimo njih. Mali nebolgljenčki se že vnaprej zahvaljujejo dobrosrčnim darovalcem. Naši šolarji hočejo tudi sami delati, da bo njihova božičnica bogatejša. Igrali bodo Kunčičevo igrice »Trden most«, kjer se bodo borili angelji in parklji za njihove dušice ter nekoliko pomagali »Pehtri babi«, ki jih precej prestraši. Z Ribičičevo »Uganko« pa bodo izrazili ljubezen do kralja in domovine.

Ptuj

Semenski krompir in oves

Banska uprava v Ljubljani je odredila, da občine za spomladansko akcijo dodelitve semenskega krompirja in ovsazberejo čimprej prijave, da bo mogoče na to, ko bo znana skupna potreba, zbrati pravočasno ponudbe in povati v ta namen zadosno število dobaviteljev. Tu ne gre za socialno akcijo, ampak ima ta preiskrba le namen, da se razširi med kmetovalci dobro seme. Prijavitelci bodo plačali polno tržno ceno za dobavljeno seme, ki bo določeno pozneje. Transportne stroške in semenogojisko doklado bo plačala banska uprava. Interesenti imajo podati svoje prijave pri tukajšnjem uradu do najkasneje 12. t. m.

p. Drevi ob 20. bo v Mestnem gledališču premiera »Pokojnika«, sodobne komedije v treh dejanjih s predigro.

p. Od 7 kandidatov so 4 položili pomočniške izpite. V nedeljo je pri obrtnem združenju v Ptuj stopilo pred izpitno komisijo, ki ji je predsedoval krojač Metličar Franc, 7 vajencev in vajenk. Uspešno so položili pomočniški izpit Zuran Stanko, krojaški vajenec, Miložič Ivan, pekovski vajenec, Slana Karel, čevljarški vajenec, in Vajda Franc, čevljarški vajenec. Dve šiviljski vajenki in en krojaški vajenec so padli pri praktičnem delu.

PO MATERINI SMRTI SO SE ZAKLELI, DA NE BO ŽENSKA NOGA PRESTOPILA NJIHOVEGA PRAGA

Pred štiridesetimi leti je umrla bratom Dukičem mati, ki so jo nadvse ljubili. Takrat so se zakleli, da ne bodo pustili v hišo, od koder so odnesli mrtvo mater, nobene ženske več. Že 40 let se drže sivo-lasi možje tega nenavadnega sklepa. Zato opravljajo vsa gospodinjstva dela sami, nobena ženska se niti blizu ne upa, ker se puščavnikov boje.

o Tihotapec v Lučah. Orožniki so v Lučah v Savinjski dolini prijeli nekega tihotapeca, pri katerem so našli 13 kg saharina.

o Že več tednov ne obratuje tekstilna tvornica »Slavotex« v Kočevju ter je delavstvo brez posla.

Celje

c. Nasilna gosta. 28letni brezposelni zidar Karol S. iz Rogaške Slatine je v nedeljo zvečer v družbi neznanega moškega popival v gostilni Jicha na Starem gradu. Zapitka nista hotela plačati. Gostilničar ju je zaklenil v sobo. Razbila sta vrata in dejansko napadla gostilničarja. S. ga je sunil v prsa, drugi pa ga je hotel s kamnom udariti po glavi. Gostilničar jih je izpustil iz gostilne. Karla S. so aretirali, drugi pa je pobežnil.

* Opozarja se opažena oseba, ki je vzela rdečo torbico v soboto zvečer v Narodnem domu, da jo odpošlje takoj na naslov, kateri je v njej.

c. Poceni je hotela nakupiti specerijsko blago. 26letna služkinja Ema J. je prišla v neko celjsko trgovino, kjer je pod pretvezo, da je uslužbena pri nekem celjskem podjetniku, nakupila mnogo specerijskega blaga. Stražnik je sleparko izsledil.

c. Poskušeni vlom. V trafiko Marije Volovšek v Gosposki ulici so sinoči hoteli vlomiti neznan storilci. Bili pa so pravočasno prepoznani in se jim vlom ni posrečil.

c. Klada je padla na roko 29letnemu Francu Guzeju iz Ljubnice pri Vitanju.

c. Regulacijska dela na Savinji. Te dni so zopet pričeli z nadaljevanjem regulacijskih del na Savinji v smeri proti bivšemu kopalnišču »Diani«.

c. Miklavž je minil in sedaj celjski trgovci preurejajo svoje izložbe za božični čas. Nekatero izložbo so že prav lepo preurejene.

Regulacija Trboveljščice

postaja stvarnost. Posebna komisija si je ogledala na terenu Trboveljščico in njene pritoke. Banska uprava, ki je na mnoge prošnje občine, društva hišnih posestnikov in drugih zainteresirancev pokrenila to akcijo, sta zastopala za odsek hudournikov inž. Kanc, za hidrotehnični oddelek pa inž. Bričl. Občina je bila zastopana po predsedniku Klenovšku in načelniku gradbenega odseka stavbeniku Ranzingerju. Trboveljsko premogokopno društvo sta zastopala njen pravni referent dr. Šporn in stavbenik Češut. Komisija je ugotovila, da so zlasti pritoki Trboveljščice v obupnem stanju in da je regulacija nujna. Na vsak način bo treba pre-

OPEKARNA V BORECIH

Te dni bodo ukiniteli delo v opekarni v Borecih na Murskem polju, ki je last občine Gornja Radgona. S tem je zaključena poletna sezona, ker pozimi ni mogoče kopati gline. Opekarna zaposluje večje število delavcev, domačinov, ki so sorazmerno zelo dobro plačani. Delo se bo zopet začelo spomladi, čim bo vreme toliko ugodno, da bo možno kopati glino.

o Razpisana zdravniška mesta. Banska uprava razpisuje službo zdravnika združene zdravstvene občine Vuzenica, Sv. Peter pod Sv. gorami in Teharje. Prošnje je treba vložiti do 15. januarja 1941.

o Dekliški dom za dijake bo zgradila občina v Murski Soboti.

o Sobota se je prebudila in posamezne igralske skupine začenjajo delovati. Po igri »Matiček se ženi« katero je uspešno igrala knjižnica literarne družine na trgovski šoli, bo soboški naraščaj v soboto nastopil z Nušičevim »Dr.«

o Mlin se je potopil. V Murskem Središču se je potopil plavajoči mlin last mlinarja Majena. Mlin je bil preobtežen, saj se je z njim potopilo tudi 30 metrskih stotov žita. Škoda znaša okoli 40.000 din.

o Dva zaljubljenca iz Kranja sta napravila samomor v nekem trogirskem hotelu. V knjigo sta se vpisala kot mož in žena, in sicer Ivan Mušič ter Marta Mušič, rojena Recher. Mož je najprej ustrelil svojo izvoljenko nato pa še sebe. Uvedena je preiskava, ki naj ugotovi identiteto samomorilcev, ker najdeno pismo dokazuje, da nista bila poročena.

o Požar v kočevskem rudniku, ki že več mesecev grozi glavnemu podzemnemu rovu, skušajo zidarji omejiti z azidavo. Delavci so v veliki nevarnosti, da se zemlja sesede.

o Z oglikovim oksidom se je zastrupil 12letni sin delavca Terčiča blizu Kočevja. Ker je bil hud mraz, so zažgali oglje. Plin je mladeniča zadušil, ostale pa omočil.

n. Gripa razsaja v Sarajevu. Več sto oseb je zbolelo, k sreči pa doslej še ni bilo smrtnih žrtev.

n. Volkovi in medvedi ogražajo planinska naselja v Bosni. Med drobnico so napravili že mnogo škode, ljudje pa se zverin obvarujejo z ogromnimi kresovi.

n. Za 150 milijonov din novih zgradb se bo pričelo spomladi graditi v banovini Hrvatski.

n. Pred poroko je pobegnila 18letna nevesta Marica iz Sibenika, ki ni bila zadovoljna z bodočim možem. Odsla je z drugim, s katerim se je tajno sestajala.

n. Cigani še vedno govorijo z vilami in sleparijo. Za več tisočakov je oskubil v Leskovcu neki cigan, ki se je izdajal za potomca slavnega čarovnega Paračince, nekega kmeta, kateremu je zdravil ženo na ta način, da je prižgal v njegovi hiši sveče in »se pogovarjal z vilami«. Ker bolni ženi niso taki pogovori nič pomagali in ker je vidno hujšala, je kmet zadevo prijavil, na kar so oblasti sleparskega »pobratimca« vil aretirale.

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakažejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pisnene pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici golic, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo izpolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11—409, »Večernik« — uprava Maribor. Na srednjem delu zgoraj pripiši »Nov« ali »Naročam list«. Zada pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar nič ne stane.

Uprava »VEČERNIKA«.

Maribor, Kopalniška ulica št. 6.

Zanimivosti

Bitka med preoceansko ladjo in letalom

Doživljaji žene, ki se je rešila s potopljenega parnika »Empress of Britain«

Pred nekaj tedni je neko nemško letalo napadlo 44.000 tonski preoceanski angleški parnik »Empress of Britain«, ki je plul od irske obale v Kanado. Med letalom, ki se je nepričakovano pojavilo iz oblakov, in ladjo se je razvila ogorčena bitka. Ladja je bila zadeta in se je potopila, z njo vred pa je našla smrt v valovih okoli 100 ljudi. Med potniki je bila tudi gospa Stvatter, ki se je rešila. O svojih vtisih je pripovedovala novinarjem naslednje:

»Bili smo že več ko 300 km od irske obale, ko je strmoglavila nad nas

Velika ptica s kljukastim križem.
Dotlej je bila naša vožnja po morju mirna in nemotena. Moj mož, ki živi v Quebecu v Kanadi, mi je sicer pred odhodom brzojavil, naj se nikar ne vkrcam na »Empress of Britain«, češ da je parnik s 44.000 tonami preveč očitni cilj za nemške podmornice in letala. V Londonu pa so mi prijatelji svetovali nasprotno. Ladja je velika in dragocena, zato bodo nanjo še posebno pazile angleške vojne ladje. Mimo tega je imela »Empress of Britain« aparat za odkrivanje podmornic s pomočjo zvoka. Oborožena je bila s torpednimi cevmi in nekaj topovi. Ladja je izredno hitra ter je odnesla 1923 hitrostni rekord na progi Quebec—Cherbourg. In

Čim hitrejša je ladja, tem manjša je nevarnost.
Tako sem se slednjič odločila za ta parnik.

Na parniku je bilo razmeroma malo ljudi: 96 mož posadke in 547 potnikov. A tudi tovor je bil prav majhen. »Empress of Britain« je bila na poti v Kanado, odkoder naj bi pripeljala vojni material, zlasti letala, in pa kanadske čete. Ladja je mirno plula. Vse luči so bile ugašene.

Celo kajenje na palubi je bilo prepovedano.
V baru so plesali. Prva dva dneva je šlo vse gladko. Parnik je bil v konvoju še z nekim prastarim in počasnim tovornikom. Slednjič so nas izpustili iz konvoja, in sicer v taki oddaljenosti od obale, kjer se že mesece in mesece ni prikazala nobena sovražna podmornica ali letalo. Nad oceanom leži megla, ki nas varuje. V eni sami noči smo prevozili več ko prej v dveh dneh, ko smo se bili v konvoju. Tretji dan popoldne pa se je iznenada pojavila nevarnost.

Vsi smo jo pričakovali izpod gladine, pa se je pojavila iz neba. Pribrnel je en sam nemški bombnik. Bila sem pravkar v salonu, kjer sem igrala bridge. Nisem ga videla, niti slišala prve eksplozije, ki je strahovito udarila. Prvi hip sem mislila, da se je razletel ladijski kotel. Nemško letalo je, kot so mi pravili, naravnost strmoglavilo iz oblakov, in sicer prej, predno so pričeli streljati naši protiletalski topovi. Ko je vrglo letalo bombo, je spet švignilo v oblake. Čez nekaj minut se je spet

pojavilo. Vsi potniki so vrdli na palubo. Pričelo je streljanje topov in mitraljezov na letalo, ki je krožilo okoli parnika. Potnike je moštvo nagnalo s palube, ker je pričelo letalo

sipati mitraljeski ogenj na ladjo.
Ubitih je bilo več članov posadke in nekaj potnikov, ki niso hoteli s palube. Kapitan parnika, Charles Howard Laft Worth, je hladnokrvno stal na poveljniškem mostu in dajal povelja.

Prva bomba je padla na prednji del ladje, toda ladja je mirno rezala naprej valove, ker menda ni bil poškodovan noben važnejši del. Letalo je čedalje bolj zoževalo kroge okoli ladje. Strelji iz letala so čedalje točneje udarjali blizu poveljniškega mostu. In nenadoma je udarila dvakratna strahovita eksplozija. Koj nato pa je švignil iz prednjega dela ladje visok plamen.

Francoski »Tiger« o nežnem spolu

Slavni francoski državnik Clemenceau je imel o nežnem spolu kaj strogo mnenje.

nje, zlasti glede ženske mode. Kljub temu pa ni mogoče trditi, da bi bil fanatično sovražil vse, kar je bilo ženskega

»V rešilne čolne!«
so vpili ladijski oficirji. Že nekaj ur, predno je ladja izplula na morje, smo se v pristanišču vadili za vsak slučaj nevarnosti. Vsi smo vedeli, v kateri čoln moramo. Kljub temu pa je nastala majhna zmešnjava, ker je namreč požar uničil dva čolna. Na nesrečo je zgorel tudi čoln, v katerem mi je bilo določeno mesto. Toda tudi za tak slučaj je bilo vse predvideno. Nemško letalo pa je neprestano sipalo na gorečo ladjo mitraljeski ogenj.

Čudovito mirno so se obnašali vsi potniki, celo ženske, ki sicer ob takih prilikah izgubijo živce in zaženejo strašen vrišč. Vsakdo se je znašel na svojem mestu, bolj kot v romanih, ki opisujejo razne brodolome. Bombardiranja smo bili namreč vajeni že iz Londona. Kapitan Laft Worth je bil miren in jeklenih živcev. Ko je plamen objel poveljniški most, se je

mirno umaknil za nekaj korakov in ostal, dokler ni segel po njem ognjen zubelj. V trenutku, ko je bil na gladino spuščen prvi rešilni čoln, je pritekla na palubo neki

moški z otrokom v naročju.
Bil je mornar, ki je odkril v kabini 11 mesečnega otroka, Nevilla Harta. Mali Nevill je pričel srdito tuliti, ko so ga spravljali v čoln. Moj čoln se je prevrnil in nenadoma so me zagnili ledeno mrzli valovi. Kot dobra plavalka pa sem kaj naglo prišla na površje ter zaplavala k drugemu čolnu, kjer so me sprejeli. K sreči je bilo morje mirno, saj bi sicer skoraj vsi potniki našli smrt v valovih. Čez nekako pol ure je

na kraju nesreče že pristalo vodno letalo, s katerega so nam sporočili, da nam hitita na pomoč dve angleški križarki s polno paro. Reči moram, da so bile najtežje ure čakanja in negotovosti. Kakih štiristo metrov od mesta tragedije

sem vsa drhtela v premočeni obleki, dokler ni prišla rešitev. Odplulo nas je iz lučke 693, rešilo se nas je 598. Ostali so našli smrt v globinah. Dogodek je bil skrajno razburljiv, toda živcev mi ni ubil. Vrnila se bom kljub temu, kar sem doživela, v Kanado. Toda izbrala si bom pot na počasnem in zanesljivem tovorniku, ki pluje v konvoju.

Čudovita rastlina

V ugaslem oz. navidezno ugaslem žrelu vulkana Halea Kala na havajskem otoku Maui rase rastlina, ki so ji domorodci dali ime »srebrni meč«. Rastlina zraste okoli dva metra visoko ter ima dolgo suličasto srebrnkasto listje ter purpurno rdeče cvetove. Rastlina je izredno lepa, vendar pa se je izkazalo, da rase samo v žrelu havajskega vulkana in nikjer drugje na svetu. Mnogi turisti so jo že skušali presaditi kam drugam, toda nikjer ni uspevala.

IZKUŠNJA

Prijatelj, prosim te, razloži mi, kaj je izkušnja.

— Izkušnja je ono, kar ostane človeku, ki je vse izgubil.

Prvi dan po poroki v kuhinji.

Nov dnevni red v Španiji

Doslej so imeli v Španiji dnevni red razdeljen povsem drugače kot v ostali Evropi. V Španiji so na priliko zajtrkovali, v ostali Evropi so ljudje že sedeli pri kosilu, ko pa so v Španiji šele večerjali, je ostala Evropa že spala. Radi tega je v Španiji često prihajalo do zastoja v dnevnem delu.

Pred dnevi je bila objavljena uredba o novi razdelitvi dnevnega dela. Poslej bo delo v pisarnah pričnelo prej ter bo končalo ob 13.30, nakar se bo po daljšem odmoru spet nadaljevalo ter zaključilo ob 20. zvečer. Gledališča in kinematografi, čijih predstave so po stari razde-

litvi pričenjale šele ob 22.30, morajo biti zaprti najkasneje ob 24, kavarne in bari pa najkasneje ob 1. uri. Prav tako bo tudi izpremenjen dnevni red po hotelih in gostiščih. Prej so vsepovsod servirali kosila okoli 17. ure, poslej bo mogoče dobiti kosilo v gostiščih že ob 13.30. Dve uri nato nihče ne bo mogel več dobiti v gostiščih kosila. Večerje pa bodo servirali že ob 20. uri.

Uredba o novi razdelitvi dnevnega reda je globoko zarezala v dosedanje tradicionalno življenje Španije ter povzročila pravicato revolucijo.

Kakšen je moderen klobuk

»POPOLNOMA VSEENO JE, KAJ IMA ŽENA NA GLAVI!«

Budimpeštanski listi poročajo o zanimivem slučaju glede ženske mode klobukov. Pred dnevi sta se v Budimpešti hudo skregala dva zakonska druga. Mož je namreč izjavil, da ženi ne bo kupil klobuka, ker je vseeno, s čim si pokrije glavo. Žena je seveda užaljena planila nadenj, a ni ničesar dosegla. Mož je vztrajal pri svojem. Žena pa se je ravnala po njegovem nasvetu. Ko sta šla naslednjega dne na izprehod si je žena nadelala na glavo krušno košarico. Spotoma sta srečavala neštete znance in druge meščane, vendar pa ni nihče posvetil že-

ninemu pokrivalu posebne pozornosti. In žena je morala priznati možu, da je imel prav, ko ji je dejal, da je vseeno, kaj si dene na glavo.

Cerkev je ostala ...

Še ena podoba iz porušenega Calais-a ob Kanalu. Cerkev je ostala nepoškodovana, vse okoli nje pa je bilo porušeno.

Daniel Riche:

Londonska megla

Prikupno vitko dekle se je zavihnilo na avtobus, ki je pravkar odpeljal v Piccadilly. V avtobusu si je poiskala prosto mesto in hotela sestti, a prav ta hip jo je močan sunek vrgel na sosedo.

— Oprostite mi, — se je v zadregi opravičevala.

Mladenič, ki je bil zatopljen v »Times«, jo je presenečen pogledal:

— Oh!

— Ah!

— Kakšen slučaj! — je vedro dejala. — Zdi se mi, da stanujete v Jurnam Greenu? Kajne?
— Da, prav tam stanujem. Pomočnik sem pri tvrdki »Johns and Sons«. Glejte, to je sreča, ko sem vas tako presenetljivo spoznal. Seveda kot našo odjemalko, toda ...

Dekle se je prisrčno in vedro nasmejalo tem besedam, dočim je mladenič zardel ko kuhar rak. Pogledala je skozi zaroseno šipo:

— Kakšno vreme! Zunaj ni mogoče ničesar razpoznati. Mislim, da se približujemo Highburyju. Ali se vam ne zdi? Ta kraj mi ni posebno znan. Povabljena sem k prijateljici na čaj. Pred nedavnim se je tjakaj preselila.

— Dovolite mi, da vas do tja spremim. Slučajno sem tudi jaz tjakaj namenjen. Sicer pa bi bil srečen, če bi vam mogel pokazati ono ulico ...

Gosta megla se je težko zgrnila nad London in ga objela kot neprodiren pokrov. Tu in tam je dremotna svetilka zamizala iz megle.

— Izvolite mi dati roko, — je dejal mladenič, ko sta izstopila, — tako bo bolje. Tako! Zdaj pa pojdva previdno ... Ne, ne, nič se ne bojte, brez strahu greste lahko z mano. Kadar bo treba stopiti s pločnika, vam bom že povedal. Zdaj greva na desno. Čez pet minut bova v Catherinesu.

Kot dva slepca sta stopala skozi meglo, ki je čedalje gosteje pritiskala na pločnike in ulice. Z drobno roko se ga je čvrsto oprilemala.

— Ali nisva znabiti na napak poti?

— Zanesite se. Glejte, zdajle bova šla čez tale trg, potem pa na levo ... Ali je večkrat taka megla, kadar greste domov?

— Seveda. Toda ne bila bi Angležinja, če bi je ne bila navajena. Uh! ...

— Kaj vam je?

— Nič. Le zardelo se mi je, da se bom zdaj zdaj zalotela z nosom v stelo.

Se hotel se je stisnil k njej in jo z roko obidelo okoli pasu. Glej, ni se branila.

— Nikar se ne bojte! ... Čudovito, kako vseh mi je nocoj ta londonska megla.

— Ali ste že bili kdaj v Parizu? — ga je nenadoma vprašala.

— Samo enkrat. Pred petimi leti z očetom. Kako lepo mesto. Ali ga poznate?

— Ne. In kako si želim, da bi ga enkrat videla. V Franciji ni nikoli megle, kajne?

— Nikoli! ... Če pa bi že bila, potem bi bila seveda poštena megla, — se je skušal nekoliko pošaliti.

Molčala sta. Čedalje tesneje sta bila drug ob drugem. In tako sta hitela križem po pločnikih in skozi meglo. Iz ulice v ulico, zdaj na levo, zdaj na desno.

— Kako daleč je? Najmanj pol ure bo že, kar hodiva. Ali ste prepričani, da nisva zašla?

— Rekel sem vam že ... Zanesite se.

Da bi ji vtil še nekaj poguma, je polglasno zabrundal neko znano londonsko pesmico.

— Zdi se mi, da drhite od mraza. Ali vas zebe? Saj vendar kar šklepečete z zobmi. O, kako neumen sem ... Vzemite moj plašč, meni je itak prevročje. Toda za vruga, kje neki je ta trg z vodometom?

Ko jo je ogrnil s plaščem, ga je hvaležno pogledala.

— Seveda, še prehladili naj bi se! ... Toda, zares, kje neki je ta trg? ... V ostalem pa lahko pozvoniva kjer koli in v poprosiva, naj naju sprejmejo, dokler se ne bo razkadila megla. Prav gotovo nas ne bodo zavrnili. V tem oziru so Angleži silno gostoljubni.

— Kaj? Angleži? To se pravi, da vi ...

— Da, res je gospodična. Jaz nisem Anglež.

Čudim se, da tega niste opazili že po mojem naglasu. Francoz sem, iz Pariza. V Londonu sem že šest mesecev kot tolmač pri tvrdki »Johns and Sons«. Saj ne veste, kako neizmerno sem si želel, da bi vas mogel spremiti ...

Srebrn dekliški smeh je zazvenel v meglo.

— Kako zanimivo, — je dejala, — tudi jaz nisem Angležinja. In pravkar sem bila tako srečna, da me vsaj en Anglež smatra za Angležinjo. Sama sebi sem si na tistem rekla, da bržčas sijajno govorim angleški. No, recite mi, odkod sem.

— Francozinja? Mar ni res?

— Da; iz pariškega predmestja Batignoles.

— No, potem pa greste lahko mirne duše z menoj v hotel. Evo ga, tu je. Tukaj namreč jaz stanujem ...

— Molčite! — mu je položila v megli premrlo roko na usta in vedro odskakljala z njim.

Maribor

Važna seja mariborskega mestnega sveta

Predsednik mestne občine mariborske je sklical za petek, 13. decembra, ob 18. važno sejo mestnega sveta v mestno posvetovalnico. Na dnevnem redu bodo nekatere točke, ki se tičejo najširših slojev mariborskih občanov in ki so zlasti sedaj na pragu zime tem aktualnejše. Tako bodo mestni očetje razpravljali o izpremembi pravilnika o podpiranju brezposelnih v mariborski mestni občini, o predlogu za zvišanje prejemkov delavcem, ki

so zaposleni pri javnih delih, o ustanovitvi občinskega urada za preskrbovanje, o ureditvi Trga svobode. Končno imamo na dnevnem redu še dve zadevi, ki se tičejo mariborskega gostinstva in tujkega prometa. Gre namreč za maksimalni cenovnik za jedila in pijače v pogostinskih podjetjih v mestu Mariboru ter za prošnjo za povišanje prispevka za kurjavo za tujke sobe v pogostinskih podjetjih.

Razen tega bodo rešili več prošenj za napredovanja, za podpore, za podelitev obrti, za nakup parcel in zidavo hiš itd. Glavno zanimanje pa vlada za stališče mestnih očetov v prvo navedenih točkah, saj bi času primerna rešitev tega vprašanja razjasnila obraze v marsikateri delavski družini preko božičnih praznikov, ki so pred durmi.

Za Cankarjev socialni in kulturni spomenik

Drevi bomo imeli v gledališču Cankarjev spominski večer; na sporedu bo predavanje prof. dr. Ivana Dornika in Cankarjeva prva najbolj žgoča komedija »Za narodov blagor«, ki je bila spočeta daleč od domovine na Dumaju in dovršena pred 40 leti, a je šele šest let kasneje doživela svojo krstno predstavo v Ljubljani.

Četudi bi bilo Narodno gledališče ob tej priliki do zadnjega kotička napolnjeno, kakor bi se to za nas spodobilo, bi vendarle on, kateremu je ta večer posvečen, še ne mogel biti z nami zadovoljen. Napačno bi bilo, če bi se spominjali zgolj dneva njegove smrti in nato zopet čakali eno leto do event. prihodnje proslave. Cankarjev Ščuka tudi še danes živi med nami in nam danes še glasneje kot kdaj koli govori: »Spominjajte se name, četudi z otožnimi občutki, in kadar pride tisti veliki čas, pomislite, da je mo-

ral priti...« In ta veliki čas je za nas prišel, na pragu je kakor letošnji božič. Na tisoče bednih brezdomcev in raztrgancev med nami in okoli nas glasno opominja, da je prišel tudi veliki čas našega dela za Cankarjev socialni spomenik. In ti ljudje, pomnoženi z velikim številom onih, ki imajo vsaj za silo svojo streho in grizljaj trdega kruha, gladujejo po duhovni hrani, po duševnem razvedrilu, nas obenem opominja na potrebo Cankarjevega kulturnega spomenika.

Naj bo današnji Cankarjev spominski večer začetek akcije za postavitev teh dveh spomenikov — se razume, ne spomenikov iz kamna za radovedneže, temveč spomenikov v dejanski pomoči vsem Cankarjevim »Hlapcem Jernejem« in »Golobom«. O izvršitvi te zamisli bomo še izpregovorili.

m. V lastni režiji bo gradila Einspielerjevo ulico mestna občina mariborska, ker se pri licitaciji ni javil niti eden ponudnik. Sedaj cesto kanalizirajo, nato pa bodo uredili cestišče ter cesto tlakovali. Pri carinarnici bodo napravili podvoz, tlakovano pa bo tudi dvorišče carinarnice. Za ta dela je predviden znesek 1.400.000 din.

m. Vinjen je nadgledoval goste v neki mariborski kavarni nezaposleni trgovski pomočnik Ivan Fric iz Sv. Marjete pri Ptujju ter se je branil plačati zapitek. Fric je sedaj brez stalnega bivališča ter se preživlja s prodajanjem razglednic ter zbiranjem milodarov. Pri preizkavi na stražnici so našli pri njem razglednice in nekaj denarja, ugotovili so pa tudi, da je on identičen z moškim, ki je osumljen, da je v splošni bolnišnici ukradel uro plujskemu trgovcu Francu Nedogu, ki so ga reševalci prinesli na nosilih na hodnik bolnišnice. Fric, ki je pogosto prodajal pobožne slike bolnikom, je namreč pristopil k nosilom ter odvezel Nedogu vozni listek do Graza, češ da trgovec dobro pozna in da bo njegove sorodnike obvestil, česar pa pozneje ni napravil. Zapitek v kavarni je naknadno plačal.

Dvignite knjige!

Vodnikove družbe pri »TISKOVI« Cankarjeva 1.

m. Poparil se je z vrelim kislim zeljem po prsih, obrazu in rokah 1 letni sin in izarskega pomočnika v Pekrah Cmok Josip.

m. Moško kolo je nekdo odpeljal nalakari Mariji Jausnikovi izpred neke trgovine na Koroški cesti, dokler je nakupovala »Kolo »Waffenrad« s števil. 2-23569 in 392103 je last njenega delodajalca.

* LEPA NOGAVICA — lepa noga — le iz modne trgovine MIRKO BRECKO, Maribor, Aleksandrova c. 23.

m. V novem paviljonu bolnišnice so zidarji že ometali notranje zidove ter vzdali vrata. Sedaj instalirajo napeljavo za plin in centralno kurjavo, tekom spomladi pa bodo ometali poslopje tudi na zunanji strani, nakar bodo vsa dela kmalu zaključena.

m. Hubertov plašč je nekdo ukradel mehaniku pri mestnem gradbenem uradu Vinku Grušovniku iz nezaklenjene predsobe v stanovanju v Kacijanarjevi ulici.

m. Ponošeno zimsko suknjo je nekdo odnesel upokojencu Antonu Skrobarju iz veže njegovega stanovanja v Primorski ulici.

»I. božični »Večernikov« šahovski turnir«

Sinoči je pričel v kavarni »Astoria« I. Večernikov božični turnir, ki bo poslej vsako leto zbral vrsto najboljših mariborskih šahistov k plemenitemu tekmovanju. Prireditev je v krogu gostov in udeležencev turnirja otvoril šef-urednik »Večernika« g. Bojan Ribnikar, ki je v svojem lepem nagovoru naglasil, da hoče »Večernik« na prav vseh popriških javnega in družabnega življenja doprinesti iniciativo pri čemer seveda ni izvezet šah, ki postaja med Slovenci čedalje bolj upoštevana in udomačena igra. Šah je danes tako popularna igra in izraz plemenitega družabnega udejstvovanja, da tudi v mednarodnem svetu mnogo odtehta, kar smo Slovenci po svojih velikih šahovskih zastopnikih že nešteto dokazali. V imenu udeležencev in gostov se je zahvalil za vno, ki jo »Večernik« prinaša med slovenske šahiste, ravnatelj g. Rudolf Golouh. Nato pa je turnirski vodja g. prof. Stanko Sliša po uvodnih formalnostih prebral turnirski pravilnik ter opozoril udeležence na še nekatere druge podrobnosti. Zrebanje je dalo naslednji vrstni red igralcev: 1. Gerželj, 2. Knehtl, 3. Babič, 4. Marotti, 5. prof. Stuppan, 6. Mišura, 7. Lobkov, 8. Marvin, 9. Kuster, 10. Kukovec, 11. Vidovič, 12. Certalič.

Koj nato je pričelo v primerno urejeni igralnici I. kolo, ki ni prineslo kdo ve kakih presenečenj. Igre so bile mirnejše. Začetek kajpada ne sme biti preburen, varovati je treba sile za odločilnejša kola, ki bodo brez dvoma prinesla dramatične in težke borbe. Prva sta končala v angleški partiji Knehtl in Vidovič. Knehtl je igral otvoritev zelo lepo ter prišel v prav ugodno središnico. Ob nekoliko prepassivni igri pa mu je Vidovič vdrl v pozicijo, nakar je moral Knehtl kljub dobri obrambi predati. — Marvin je proli prof. Stuppanu spet poskusil Holandsko obrambo, toda brez uspeha. Prof. Stuppan je nadmočno zasedel važno e-linijo ter poljšnil Marvina v brezupno obrambo.

Božična darila
lepa in cenena, za otroke ter odrasle dobite v knjigarni in papirnici
TISKOVNE Cankarjeva ul. 7
Albumi, slikanice, knjige, pisarniške potrebščine, nalivna peresa, avtomatični svinčniki, mape itd.

* **Jadranska noč.** Cenj. občinstvu in svojemu članstvu sporočamo, da bo 4. januarja 1941 tradicionalna prireditev »Jadranske noči« s sodelovanjem narodnih noč v vseh prostorih Sokolskega doma. Odbor.

Trdo kožo in kurja očesa odstranimo brez bolečin. »BATA«.

m. Nočno lekarniško službo bosta vršili od 7. do vključno 13. decembra lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, in lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova c. 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Torek, 10. dec., ob 20.: »Za narodov blagor«. Red A. Cankarjeva proslava.

Sreda, 11. dec.: zaprto.

Četrtek, 12. dec., ob 20.: »Plesni večer Moharjeve in Pilata«, člana ljubljanskega baleta. Red C.

Zanimiv teden v gledališču: v torek Cankarjev spominski večer (predavanje g. dr. Dornika in komedija »Za narodov blagor«); v četrtek plesni večer Moharjeve-Pilata v soboto prva operna predstava v sezoni, Verdijev »Ples v maskah« z gostovanjem gđ. Vere Matjčičeve. Plesni večer Moharjeve in Pilata v mariborskem gledališču se vrši v četrtek, 12. t. m., ob 20. uri.

Kino

* **Grajski kino.** Danes prekrasen film »Sončni vzhod«. Film katerega moravskakdo videti. Kupite vstopnice v predprodaji.

* **Esplanade kino.** Samo dva dni! Odlična drama »Usoda v planinah« v Magdo Schneider. Četrtek svetovna senzacija »Deževje prihaja«.

* **Union kino.** Do vključno četrta »Barnabe« največja humoreska z znamenitim Fernandelom v glavni vlogi. Salve smeha.

Radio

Sreda, 11. decembra
Ljubljana: 7.15 veseli zvoki, 12 simfonične slike, 13.02 šramel »Ljubljana«, 18 predavanje dr. Kuharja, 18.20 pojte z nami, 19.40 šramli igrajo, 20 ruska glasba, 21 komorni zvoki, 21.15 citraški dueti, 22.15 pisana šara. — **Beograd:** 18 zabavni koncert, 20 prenos iz opere. — **Bratislava:** 18.40 plesna glasba, 19.45 koncert komorne glasbe. — **Praga:** 5.30 lahka glasba, 11.30 koncert lahke glasbe, 15 vesele pesmi, 16.25 koncert Ro, 18.25 večerni koncert. **Sofija:** 19 lahka glasba, 20 klavirski koncert, 20.30 Berlioz: »Faustovo pogubljenje«, 22.05 narodna glasba. — **Berolinster:** 19.40 violinski koncert, 20.25 švicarska glasba. — **Budimpešta:** 13.30 lahka glasba, 15.20 orkestralni koncert, 18.15 koncert Brahmovih del. — **Bukarešta:** 22.10 koncert zabavne glasbe. — **Hörby:** 20 Offenbach »Hofmanove pripovedke«. — **Sottens:** 21.20 simfonični koncert. — **Toulouse:** 15.45 operni orkester, 16.45 pisan koncert. —

Človekoljubno delo mariborskih rotarijcev

Kakor prejšnja leta, pripravlja mariborski Rotary Club tudi za letošnji Božič veliko obdaritev siromašne šolske dece na naši severni meji. Naši rotarijci so v to svrhu nabrali znesek 50.000 dinarjev, ki ga bodo uporabili za nakup čevljev. Ta velika količina obutve se bo razdelila v osmih obmejnih šolah med

siromašne otroke. Mariborski Rotary Club je na ta način tudi letos doprinesel najlepši dokaz za človekoljubno prizadevanje, ki je glavni smoter klubovega delovanja. Poleg te božične obdaritve so mariborski rotarijci tudi letos omogočili tako zvano mlečno akcijo na osnovnih šolah v Studencih.

Sokolski Miklavž v Limbušu

V Sokolskem domu se je zglasil sv. Miklavž za deco v soboto popoldne in jih lepo obdaril z blagom in drugimi darili. V prvi vrsti se moramo zahvaliti tekstilni tovarni Jan Bruko, Pekre. Tudi na odrasle ni pozabil, ki so bili prav tako dobro obdarovani. Po odhodu sv. Miklavža je bila veselica. Ob tej priliki se je br. starosta Turnšek spomnil tudi bitolskih žrtev in nabral znesek 200 din, kar se je tudi takoj odposlalo. Sokolsko društvo se zahvaljuje vsem darovalcem, zlasti pa g. kapetanu Aleksandru Nakaradi.

PRIJAVE ZA ODMERO DOPOLNILNE PRENOSNE TAKSE

S 1. januarjem 1941 se bo začela nova takсна doba za odmero dopolnilne prenosne takse, ki bo trajala do 31. decembra 1945. Pod to takso spada cerkvena nepremična imovina cerkvenih in prosvetnih volil, skladov, fondov, samostanov, posvjetnih in duhovnih občin, zavodov, ustanov, društev in pod. združenj, lastnina delniških družb in drugih pridobitnih družb in društev. Lastniki, oziroma zastopniki in uživalci, odločno njih zastopniki ali pooblaščenici so dolžni predložiti predpisano takšno prijavo v roku od 1.—15. januarja 1941 pristojni davčni upravi, na področju, kjer se nahaja dotično imetje, torej pri davčni upravi za mesto samo glede nepremičnin, ki se nahajajo v območju mestne občine. Vse podrobnosti so razvidne iz razglašene davčne uprave v Mariboru.

m. **Velik napredek** bo nedvomno pokazala razstava mariborskih likovnih umetnikov, zbranih v klubu »Brazdi«, ki bo odprta drevi ob 20. uri v Narodnem domu. Na njej bodo tudi nekatere Mušičeve in Jirakove slike, ki so bile letos razstavljene v Zagrebu in Beogradu, odnoseno v Ljubljani. Več bo tudi zanimivih portretov, ki naj dokažejo, da so naši umetniki dobri portretisti. Dolžnost naše javnosti je, da počasi to našo kulturno manifestacijo v Narodnem domu s svojim obiskom.

m. **Poročila sta se** v Mariboru inž. Ludvik Šef iz Zagreba ter Hilda Schaubachova, hčerka senatorja in mariborskega odvetnika.

m. **Opozarjamo na nocojšnji Cankarjev spominski večer** na predvečer njegovega smirnega dne. Pred predstavo »Za narodov blagor« predava književnik profesor g. dr. Dornik.

Danes

10. XII., ob 20. uri, otvoritev razstave slik mariborskih umetnikov v Narodnem domu. Brez posebnih vabil. Pridite vsi!

m. **Moški podružnici CMD v Mariboru** je daroval mesto venca na grob pok. g. Černovška 100.— din za revno obmejno deco g. Fran Skaza, glavni tajnik Združenja trgovcev za mesto Maribor.

m. **Mladina za mladino.** Gojenke Slomškove meščanske šole bodo vprizorile Golijevo mladinsko igro »Petrickove poslednje sanje«. Predstava bo v božičnem času v mariborskem Narodnem gledališču.

m. **Opozorilo.** Ponovno se pojavljajo pri raznih strankah v Mariboru ljudje, ki jim vsiljujejo pod pretvezo umetniških slik manjvredne izdelke za drag denar. Zato ponovno opozarjamo občinstvo, naj v vsakem primeru od takih ljudi zahteva pisмено potrdilo Umetniškega kluba v Mariboru, da prodajalec nudi umetniško kvalitne izdelke. — **Umetniški klub v Mariboru.**

m. **K poročilu o postavitvi spomenika** pokojnemu glasbeniku Josipu Hladeku-Bolinjskemu dostavljamo, da so spomenik omogočili z lepimi prispevki pokojnikov prijatelji, tvrdka Kager pa je darovala lepo kovinasto svetilko.

m. **Zaradi onemoglosti se je zgrudil** blizu frančiškanske cerkve upokojenec Jožef Domicej iz Jerovškove ulice. Ker se je poškodoval po glavi, so ga prepeljali reševalci v bolnišnico.

m. **36 metrov platna je prodal** neki 30—35 let stari krošnjar soprog nekega mariborskega industrijalca, ki ji je zatrjeval, da je roba pravo češko laneno belo platno. Prejel je za meter po 120 din. Pozneje pa so ugotovili, da je prodajal tako zvani šifon, ki je vreden okoli 60 din za meter, tako da je gospa oškodovana za 2160 din.

m. **Ogrodje kolesa**, ki je bilo ukradeno Petru Ploju iz Pobrežja izpred neke gostilne na Tvrniški cesti, je našel hišni posestnik Leopold Skoliber na svojem vrtu ob Ruški cesti. Neznani tat je vzel s seboj obe kolesi, dinamo, zavoro in kilometrski števec.

m. **Pri telovadbi je padel** ter se poškodoval po glavi 17 letni slikarski vajenec Dušan Madžarac iz Maribora.

Mali oglasi

SLUŽBO DOBI

PERICO
naicenejšo, ki vzame perilo na dom, išče brivce. »Rapid«, Meliška cesta 1 20952-2

STANOVANJE ODDA

Dvosobno, sončno
STANOVANJE
in enosobno, v središču mesta, a ugodno odda v najem. Naslov v ogl. odd. lista 20900-5

ENOSOBNO STANOVANJE
v sredini mesta se takoj odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20900-5

NAJPRILADNEJŠE
DARILO
ZA BOŽIČ
NUDI
KANC

Lepo sončno
TRISOBNO STANOVANJE
marketerano, s kopalnico, se l. januarja odda. Aljaževa ulica 4. 20949-5

Oddam takoj
DVOJE STANOVANJE
po 2 veliki, 1 malo sobo, predsobo, kuhinjo, kopalnico, vse pritlikline ter vrt v novi zgradbi. Ljubljanska ulica 16. 20945-5

PREHRANA

DELAVCA
se sprejmeta v vsjo oskrbo. Studenci, Krpanova 25 20946-7

SOBO ODDA

SOBA S ŠTEDILNIKOM
ali opremljena se takoj odda. Ruška cesta 29. 20937-8

POSEST

Prodam
ZIDANO HIŠO
z lepim vrtom poleg trgovine Jurgec, Sp. Hajdina 63. 20951-11

NOVA HIŠA

z velikim vrtom in lepe barve zelo poceni naprodaj. Direktni kupci vprašajo Maribor, Stritarjeva ulica 7. Dolajš. 20941-11

OBRT - TRGOVINA

• KERAMIKA •

Hišni posestniki in najemniki, pregledite Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp. Maribor, Orožnova 6 kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Kupim malo
DECIMALNO TEHTNICO
Naslov pustiti v ogl. odd. »Večernika«. 20938-13

ZENSKI KOTIČEK

TRGOVCI!

Dokler je še zaloga, založite se s celimi orehy in medom. Dobite v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 6. 2558-13

HALO!
Naznanjam vsem cenlenim čitalcem, da sem dobil novo zalogo vseli vrst preprog, kakor tudi druga ročna dela. Zanimam tudi za stare obleke. Cene nizke. Se priporoča Franjo Tomčešin, trgovina preprog, Glavni trg 26. 20849-18

PREMOG
100 kg din 32.—, Filipančič, Kopalniška ul. 10. 20859-18

VOZILA

MOŠKO KOLO

Steyr Waifenrad se takoj prodaja. Ogleda se pri Babošek, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 20942-22

PRIDELKI

Prodam
SENO IN OTAVO
Pekre št 169, Cuvainica, 20940-23

RAZNO

Dobro ohranjena, 100 let stara
VOJAŠKA UNIFORMA
naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20950-28

REVEN AKADEMIK

brez sredstev lepo prosim usmiljena srca za kakršno koli oblačilo. Slovenska 31, pri krojaču. 20948-28

Imam
GOSTILNIŠKO (in trgovsko) KONCESIJO

Kdor jo rabi naj se javi v ogl. odd. »Večernika« pod »Gostilniška koncesija«. 20939-28

POZOR!

Božiček bode letos obiskoval vse stanovalce mesta Maribora in okolice 100%, obdaril jih bode z zelo koristnimi darili, na primer: z dobro jedajo in pristno pijačo, z dišečimi cigaretami, lepo obleko, toplimi čevlji, zabavnimi igračkami itd. Vse bode nakupil s sredstvi, ki jih zmore vsakdo. Nasvete najdete v vseh naših časopisih pod oglasi v sredo 11. t. m. pod značko:

J. — Božiček mora biti letos v vsaki hiši! — G.

Širite „Večernik“!

Najbolje načrte denar

ako izpopolnite svoje knjižnice s knjigami, ki jih se nimate,

ako sebi in svojem nabavite knjige za osnutek nove knjižnice,

ako obdarite mladino za božič z lepo knjigo,

Popolno izbiro najlepših knjig Vam nudi knjigarna in papirnica

TISKOVNE

Maribor, Cankarjeva 1, telefon 25-45

Upokojenci!

Natisnjena je **Odredba o osebnih in družinskih dokladah državnih upokojencev in ostali predpisi**, ki se nanašajo na dohodke državnih upokojencev s komentarjem, službenimi obvestili in odločbami Državnega sveta.

Sestavil: **Bor. Petrovič**, svetnik finančnega ministrstva in šef administrativnega odseka ter **Mih. Djokić**, svetnik finančnega ministrstva in šef odseka za upokojence s sledečo vsebino:

1. Odredba o osebnih in družinskih dokladah državnih upokojencev.
2. Odredba o dokladah osebam, ki so bile upokojene s posebnih službenih mest.
3. Odredba o izmenjavi zakonskih predpisov, ki se nanašajo na dohodke drž. upokojencev.
4. Odredba o izrednih dokladah državnim uslužbencem in upokojencem.
5. Predpisi za dobivanje pokojnine za časa bivanja v inozemstvu.
6. Predpisi o uslužbenskem davku, ki se nanaša na pokojnino (davek, izredni odtegljaj, fond za narodno odbrano, odkupnina lastnega dela, vloga za uradniški pokojninski fond, verski odtegljaji).
7. Neobvezno vlaganje v uradniški pokojninski fond.
8. Zakonski predpisi o prepovedi plače upokojencev.
9. Akontacija pokojnine.
10. Odredba o izplačilu plač drž. uslužbencev v mobilnem in vojnem stanju.

Knjiga stane samo **din 20.—**. Denar in naročila sprejema: **Uredništvo »Finansiskog glasnika«**, Beograd, Avalska ulica broj 6, - poštanski fah 554. Račun poštne hranilnice 60-336

GRAJSKI KINO

Telefon 22-19

Od danes dalje

prinačamo velik roman velikega nemškega pisatelja v sijajnem, prekrasnem velefilmu

Sončni vzhod

(Iz'az sunca — Potovanje v Tilsit)

Hermann Sudermann je s svojim romanom „Potovanje v Tilsit“ stvoril nesmrtno delo, ki je znano med vsemi narodi in ki se čita v vseh jezikih

O tem filmu ne moremo pisati, ker ta film se mora le videti, kajti nekaj tako lepega že dolgo niste gledali

Naš prihodnji film biser češke produkcije, najlepši češki film

Skušnja

